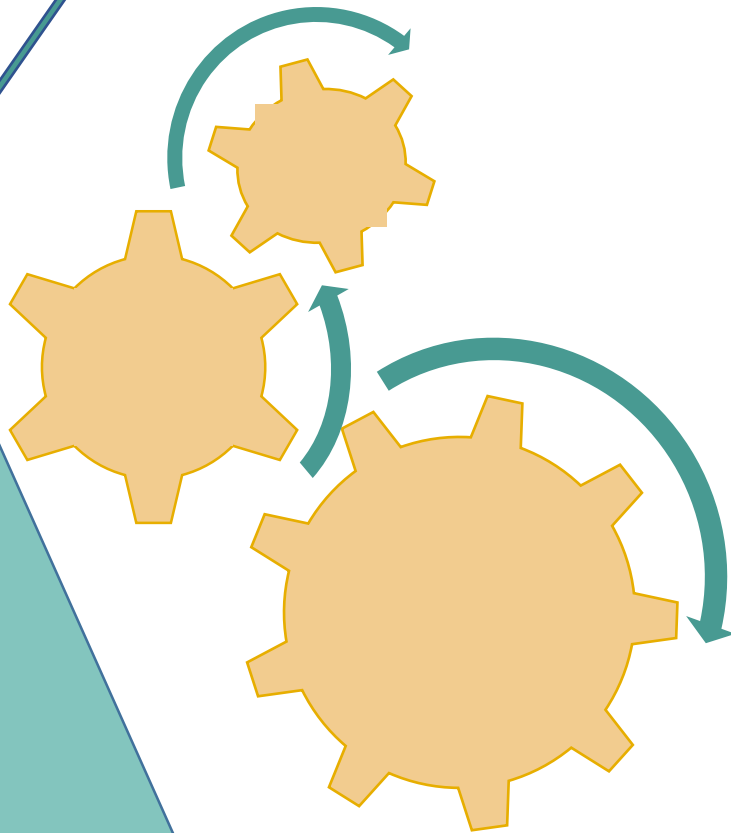

საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

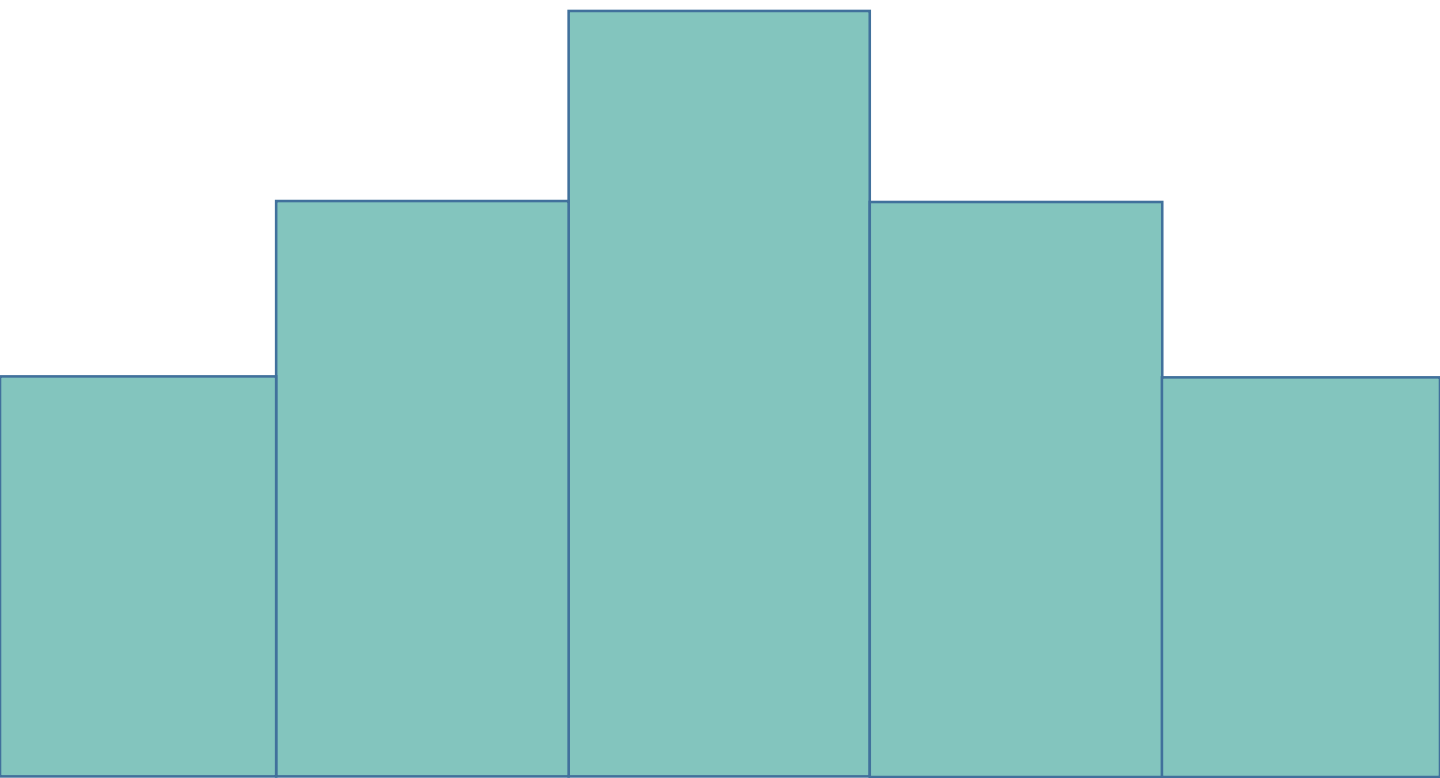
ეკონომიკური ტენდენციების
კვარტალური მიმოხილვა

I კვარტალი, 2025

მოკლე შეჯამება

- 2024 წლის ეკონომიკურმა ზრდამ, წინასწარი მონაცემებით, 9.4 პროცენტი შეადგინა
- 2025 წლის პირველი 3 თვის საშუალო ეკონომიკურმა ზრდამ 9.3 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2024 წლის მეოთხე კვარტალში 8.4 პროცენტის ზრდა დაფიქსირდა
- პირველ კვარტალში წლიურმა ინფლაციამ შეადგინა 2.6 პროცენტი, ხოლო საბაზისო ინფლაციამ (თამბაქოს გარეშე) – 2.1 პროცენტი
- ადგილობრივი ექსპორტი უმნიშვნელოდ, 0.1 პროცენტით შემცირდა
- იმპორტი გაიზარდა წლიურად 20.1 პროცენტით
- ტურიზმიდან მიღებული შემოსავალი გაიზარდა როგორც 2024 წლის პირველ კვარტალთან, ასევე - 2019 წლის დონესთან შედარებით
- ეროვნულმა ბანკმა რეფინანსირების განაკვეთი 8.0 პროცენტზე დატოვა

სარჩევი

<u>რეალური სექტორი</u>	4
<u>ეკონომიკური ზრდა</u>	4
<u>დასაქმება და უმუშევრობა</u>	6
<u>ფასების დონე</u>	7
<u>რეგიონის ეკონომიკური მიმოხილვა</u>	9
<u>საგარეო სექტორი</u>	11
<u>მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი</u>	11
<u>საგარეო ვალი</u>	12
<u>პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები</u>	13
<u>საგარეო ვაჭრობა</u>	14
<u>ტურიზმი</u>	15
<u>ფულადი გზავნილები</u>	15
<u>სხვა ქვეყნებზე დამოკიდებულება</u>	16
<u>გაცვლითი კურსი</u>	17
<u>ფისკალური სექტორი</u>	18
<u>ნაერთი ბიუჯეტის შესრულება</u>	18
<u>საქართველოს სახელმწიფო ვალი</u>	20
<u>მონეტარული სექტორი</u>	21
<u>კერძო სექტორის ლარიზაცია</u>	21
<u>სესხების მიმოხილვა</u>	22
<u>დეპოზიტების მიმოხილვა</u>	23
<u>მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი</u>	24
<u>საპროცენტო განაკვეთები</u>	25

რეალური სექტორი

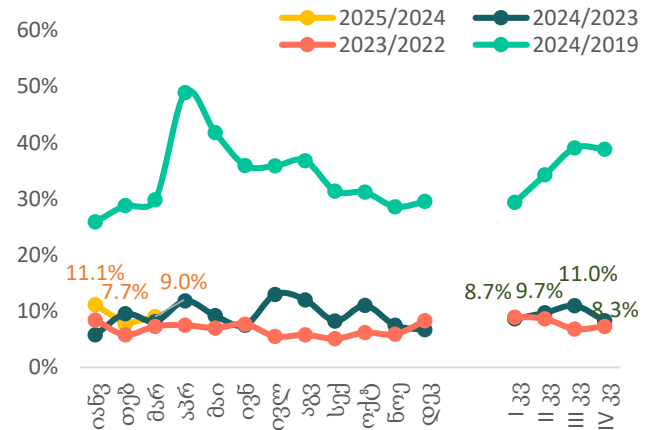
ეკონომიკური ზრდა

წინასწარი მონაცემებით, 2024 წლის მეოთხე კვარტალში რეალური მთლიანი შიდა პროდუქტი წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით გაიზარდა 8.3 პროცენტით, ხოლო წინა კვარტალებში ზრდამ შეადგინა 8.7, 9.7 და 11.0 პროცენტი, შესაბამისად. ამავე დროს, 2024 წლის მეოთხე კვარტალში რეალურმა ეკონომიკურმა ზრდამ 2019 წლის მეოთხე კვარტალთან შედარებით შეადგინა 38.9 პროცენტი საშუალოდ. 2025 წლის პირველ კვარტალში საშუალო ზრდამ 9.3 პროცენტი შეადგინა: იანვარში 11.1, თებერვალში 7.7, ხოლო მარტში 9.0 პროცენტის ზრდით. პირველ კვარტალში მთლიანი ექსპორტი წლიურად გაიზარდა 5.7 პროცენტით, ხოლო იმპორტი წლიურად გაიზარდა 20.1 პროცენტით. ამავე დროს, 2019 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით, ექსპორტი გაიზარდა 69.4 პროცენტით, ხოლო იმპორტი გაიზარდა 102.9 პროცენტით. ტურიზმის გათვალისწინებით, პანდემიამდე არსებულ მდგომარეობასთან შედარებით, საგარეო მოთხოვნა იზრდება და საერთაშორისო მოგზაურობისგან მიღებული შემოსავალი პირველ კვარტალში წლიურად გაიზარდა 42.8 პროცენტით 2019 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, რაც 2.3 პროცენტის ზრდას გულისხმობს წინა წელთან შედარებით. რაც შეეხება საერთაშორისო გზავნილებიდან მიღებულ შემოსავალს, იგი შემცირებულია 4.1 პროცენტით, 2024 წლის პირველ კვარტალთან შედარებით.

აღსანიშნავია, რომ 2024 წელს რეალური მშპ წლიურად გაიზარდა 9.4 პროცენტით, რაც 2019 წელთან მიმართებაში 35.8 პროცენტის ზრდას ნიშნავს. 2024 წელს ექსპორტი გაზრდილია 7.8 პროცენტით, იმპორტი კი 8.8 პროცენტით. ტურიზმის ზრდამ 7.3 პროცენტი შეადგინა, გზავნილები კი 21.3 პროცენტითაა შემცირებული.

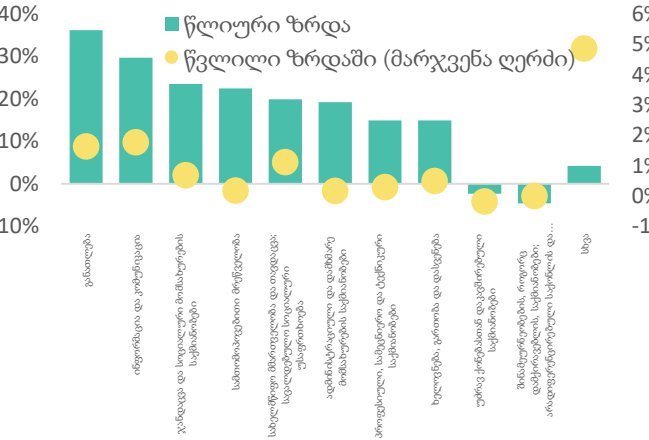
2024 წლის მეოთხე კვარტალში მნიშვნელოვანი წილი მოხმარებისა და ექსპორტის კომპონენტებმა შეიტანა, რამაც მთლიან ზრდაში რეალურ გამოსახულებაში 6.7 და 3.9 პ.პ. წვლილი შეიტანეს. ინვესტიციების წვლილი რეალურ ზრდაში 2.5 პ.პ-ს შეადგენს 2024 წლის მეოთხე კვარტალში. ამავე დროს, რეალურ გამოსახულებაში შემცირდა იმპორტის კომპონენტის წვლილი და უარყოფითი 4.8 პ.პ. შეადგინა.

დიაგრამა 1: ეკონომიკური ზრდა

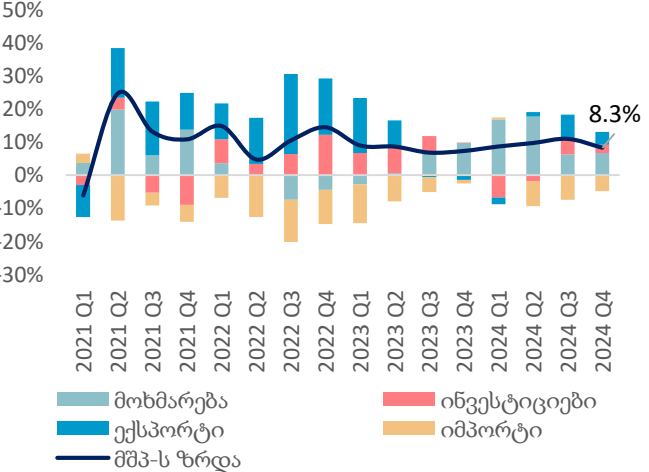
წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 2: სექტორების რეალური ზრდა, 2024 IV კვარტალი

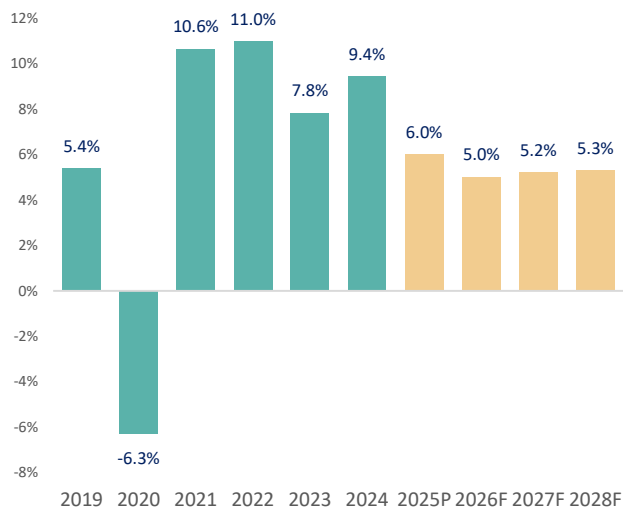
წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 3: ეკონომიკური ზრდის დეკომპოზიცია

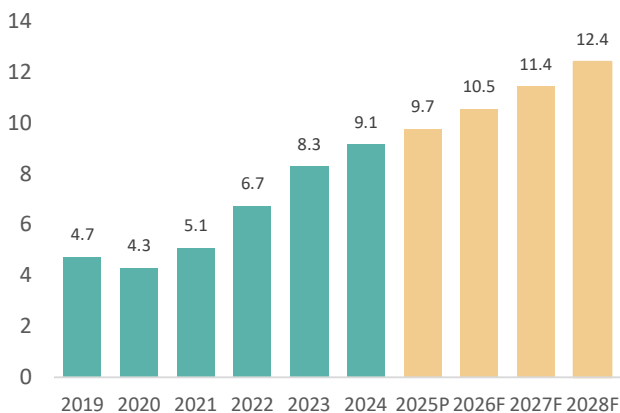
წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 4: ეკონომიკური ზრდის პროგნოზი

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დიაგრამა 5: მშპ მოსახლეობის ერთ სულზე, ათასი აშშ დოლარი

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

2024 წლის მეოთხე კვარტალში რიგ საქმიანობებში გამოვლინდა რეალური ეკონომიკური ზრდა. კერძოდ, მნიშვნელოვანი წვლილი ზრდაში შეიტანა შემდეგმა საქმიანობებმა: განათლება: 36.2% წ/წ (1.6 პ.პ.), ინფორმაცია და კომუნიკაცია: 29.7% (1.8 პ.პ.), ჯანდაცვა და სოციალური მომსახურება: 23.6% (0.7 პ.პ.), სამთომოპოვებით მრეწველობა: 22.5% (0.2 პ.პ.), სახელმწიფო მმართველობა: 19.9% (1.1 პ.პ.), ადმინისტრაციული და დამხმარე მომსახურების საქმიანობები: 19.3% (0.2 პ.პ.), პროფესიული, სამეცნიერო და ტექნიკური საქმიანობები: 15.0% (0.3 პ.პ.), ხელოვნება, გართობა და დასვენება: 14.9% (0.5 პ.პ.).

2025 წლის განმავლობაში ზრდა ნაწილობრივ დამოკიდებული იქნება ასევე - რეგიონში არსებულ მდგომარეობასა და ქვეყნის ეკონომიკაზე მის გავლენაზე. საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს პროგნოზის მიხედვით, 2025 წელს მოსალოდნელია 6.0 პროცენტის ეკონომიკური ზრდა, რომელიც უზრუნველყოფილი იქნება შიდა მოთხოვნის ზრდით და ბიუჯეტში გათვალისწინებული ფისკალური სტიმულების ღონისძიებებით. 2025-2028 წლებში გაგრძელდება საშუალოდ 5.4 პროცენტის ზრდა.

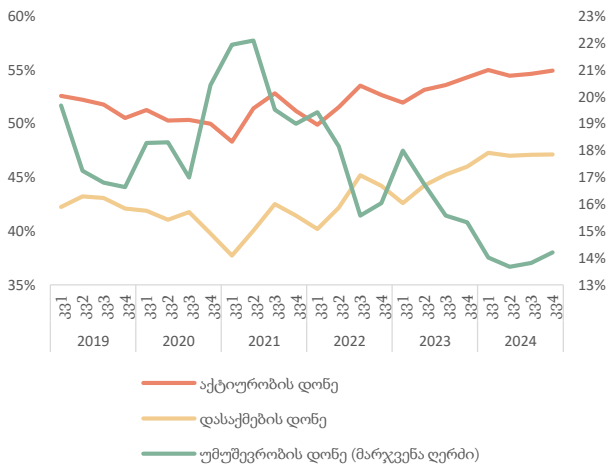
დასაქმება და უმუშევრობა

2024 წლის მეოთხე კვარტალში უმუშევრობის დონემ 14.2 პროცენტი შეადგინა, რაც 0.4 პ.პ-ით მეტია წინა კვარტალის მნიშვნელობაზე და 1.1 პ.პ-ით ნაკლებია წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით. მათ შორის, უმუშევრობა ქალაქად შეადგენდა 14.8 პროცენტს (-1.4 პ.პ. წ/წ), ხოლო სოფლად - 13.4 პროცენტს (-0.6 პ.პ. წ/წ). 2024 წლის მეოთხე კვარტალში ეკონომიკურად აქტიურმა მოსახლეობამ შრომისუნარიანი ასაკის მოსახლეობის (15 წლის და უფროსი ასაკის მოსახლეობა) 54.9 პროცენტი შეადგინა. 2024 წლის მეოთხე კვარტალში, ქალების ჯგუფში უმუშევრობის დონემ შეადგინა 11.1 პროცენტი, ხოლო მამაკაცების ჯგუფში აღნიშნულმა მაჩვენებელმა შეადგინა 16.7 პროცენტი.

2024 წლის მეოთხე კვარტალში წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით დასაქმებულთა რაოდენობა გაიზარდა 2.9 პროცენტით, ხოლო 1.1 პროცენტული პუნქტით გაზრდილია დასაქმების დონე. ამავე პერიოდში უმუშევართა რაოდენობა წლიურად შემცირდა 5.9 პროცენტით. ამავე დროს, 8.5 პროცენტით გაიზარდა დასაქმებულთა საშუალო ნომინალური ხელფასი, რომელიც 2024 წლის მეოთხე კვარტალის მდგომარეობით შეადგენს 2217.5 ლარს.

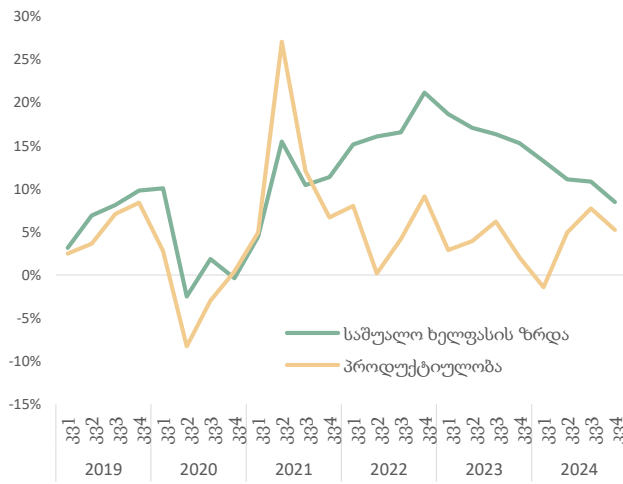
2024 წლის მეოთხე კვარტალში ადგილი ჰქონდა პროდუქტიულობის 5.2 პროცენტთან ზრდას წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით. პროდუქტიულობა გამოთვლილია რეალური მშპ-ს დასაქმებულთა რაოდენობაზე შეფარდების ზრდის ტემპით.

დიაგრამა 6: შრომის ბაზრის ინდიკატორები

წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 7: პროდუქტიულობა და დასაქმებულთა საშუალო ხელფასი (წლიური ცვლილება, %)

წყარო: საქსტატი

ფასების დონე

მას შემდეგ, რაც 2022 წელს ორნიშნა ინფლაცია დაფიქსირდა 11.9%-იან დონეზე და მაისში პიკს მიაღწია, 13.3%-ზე, მან შემცირება დაიწყო და კლება კვლავაც გრძელდება. შესაბამისად, ერთი მხრივ, მაღალი საბაზო ეფექტის, ხოლო მეორე მხრივ გამკაცრებული მონეტარული პოლიტიკის გამო, 2023 წელს ინფლაციის დონემ იკლო და იგივე ტენდენცია გაგრძელდა 2024 წელსაც. აღნიშნულზე გავლენა იქონია მსოფლიო ბაზარზე ნედლეულის ფასების და ასევე საკვები პროდუქტებისა და ნავთობის ფასების კლებამ. წლიურ ინფლაციაზე კლების მიმართულებით გავლენა ასევე დამოკიდებულია გაცვლითი კურსის გამყარებაზე, რაც ამცირებს ინფლაციის მაჩვენებელზე იმპორტირებული საქონლისა და სურსათის ფასების გავლენას.

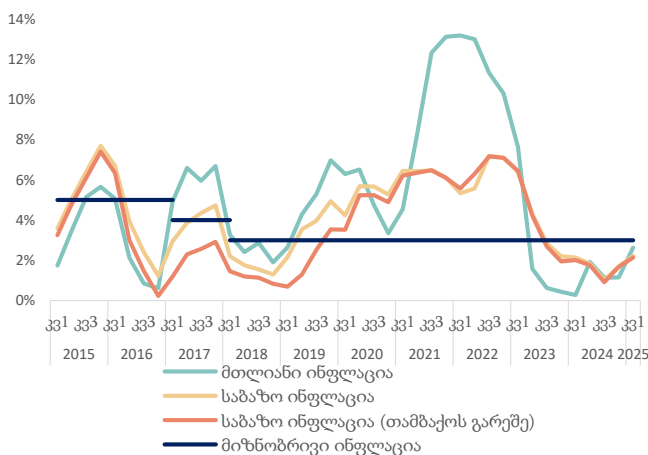
საერთაშორისო სავალუტო ფონდის ბოლო პროგნოზის მიხედვით (აპრილი, 2025), მსოფლიო ინფლაცია 2024 წელს 2023 წლის 6.6 პროცენტთან შემცირდა 5.7 პროცენტამდე და მოსალოდნელია 2025 წელს მისი 4.3 პროცენტამდე შემცირება, რაც მიზნობრივზე მაღალ ინფლაციას გულისხმობს როგორც განვითარებული, ასევე - განვითარებადი ქვეყნებისთვის. ამასთან მოსალოდნელია, რომ განვითარებად ქვეყნებში ინფლაცია 5 პროცენტზე მაღალი იქნება 2025 წელს, რაც 2024 წელს 7.7 პროცენტს შეადგენდა. საერთაშორისო სავალუტო ფონდი გამოყოფს ინფლაციასთან დაკავშირებით არსებული გაურკვევლობების მიზეზებს, რაც, ერთი მხრივ, გამოწვეულია სავაჭრო ტარიფებით, რაც წარმოადგენს მიწოდების შოკს და ზრდის წარმოების ხარჯებს, ხოლო მეორეს მხრივ, მოთხოვნის უარყოფითი შოკი ამცირებს ინფლაციაზე ზეწოლას.

საქართველოში 2023 წლის ინფლაცია მიზნობრივ მაჩვენებელს ჩამოსცდა და 2.5 პროცენტი შეადგინა, ხოლო 2024 წელს 1.1 პროცენტზე დაფიქსირდა, რაც კვლავ დაბალია მიზნობრივ ინფლაციაზე. დაბალი ინფლაციის წყაროს მკაცრი მონეტარული პოლიტიკის შენარჩუნებისა და შემცირებული ინფლაციური მოლოდინების გამო, ადგილობრივად წარმოებული პროდუქტების დაბალი ინფლაცია და საწვავის შემცირებული ფასები წარმოადგენს. 2025 წლის პირველ კვარტალში, საბაზისო ეფექტისა და გაზრდილი მოთხოვნის შედეგად ინფლაცია ნელ-ნელა გაიზარდა და გაუტოლდა 2.6 პროცენტს, ხოლო საბაზო ინფლაციამ 2.1 პროცენტი შეადგინა.

2025 წლის 12 მარტს ეროვნული ბანკის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა მიიღო გადაწყვეტილება, შენარჩუნებინა მონეტარული

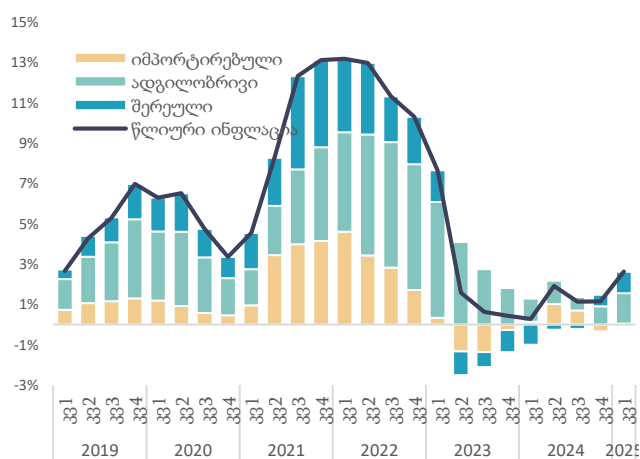
1 კვარტალი, 2025

დიაგრამა 8: წლიური ინფლაცია

წყარო: საქსტატი, სეზ

დიაგრამა 9: ინფლაციის დეკომპოზიცია

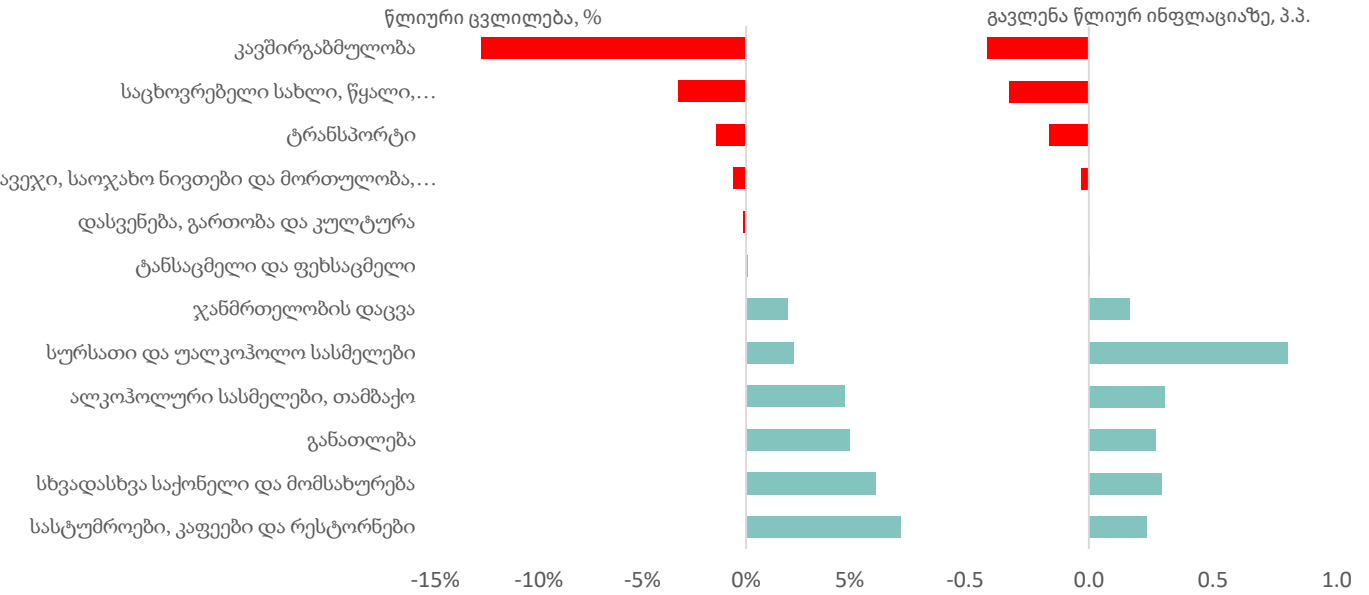

წყარო: საქსტატი, საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

პოლიტიკის განაკვეთი 8.0 პროცენტზე, რაც შენარჩუნებულია გასული წლის მაისიდან და გამოწვეულია ქვეყანაში დაბალ ინფლაციური გარემოს შენარჩუნებით. ინფლაციის ერთ-ერთი მთავარი რისკია გაცვლითი კურსის მერყეობა, რაც იმპორტირებული ინფლაციიდან მომდინარე ინფლაციურ წნეხს საყურადღებოს ხდის. ამასთან, ბოლო პერიოდში ნავთობზე საერთაშორისო ფასები შემცირდა, თუმცა სურსათის ფასების საერთაშორისო ინდექსი კვლავ გაზრდილია, ამიტომ ეროვნული ბანკი მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთის შემცირებას მხოლოდ ნელი ტემპით განაგრძობს.

2025 წლის პირველი კვარტლის ჭრილში, მთლიან ინფლაციაში ადგილობრივი ინფლაციის წვლილი გაუტოლდა 1.5 პროცენტს, ხოლო იმპორტირებული ინფლაციის წვლილმა 0 პროცენტი შეადგინა.

დიაგრამა 10: ინფლაციის დეკომპოზიცია, I კვარტალი, 2025

წყარო: საქსტატი

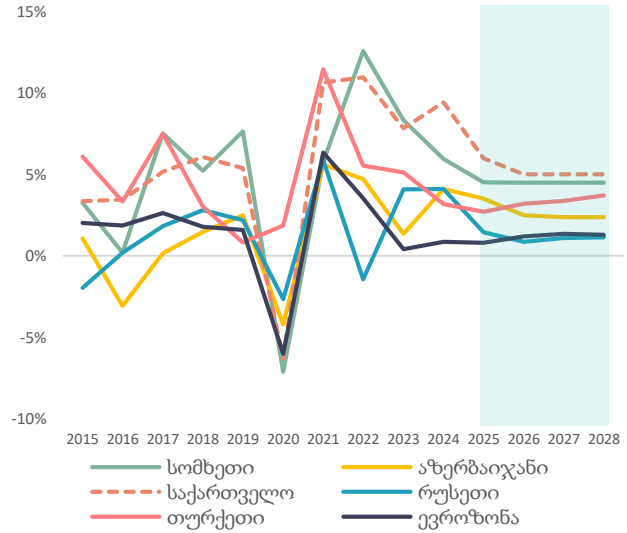
რეგიონის ეკონომიკის მიმოხილვა

მიმდინარე წლის აპრილში IMF-მა განაახლა თავისი პროგნოზები მსოფლიოს ძირითადი ქვეყნების ეკონომიკებისათვის. აღნიშნული განახლების მიხედვით, 2023-2024 წლებში მსოფლიო ეკონომიკის ზრდა შეადგენდა 3.3 პროცენტს. 2025 წლის საპროგნოზო ზრდის მაჩვენებელი შემცირებულია და 2.8 პროცენტს შეადგენს მთელი მსოფლიოსათვის. IMF-ის წინა (2024 წლის ოქტომბრის) ანგარიშის მიხედვით, 2025 წელს მსოფლიო ეკონომიკის მოსალოდნელი ზრდის ტემპი 3.2 პროცენტს შეადგენდა. წინა წელთან შედარებით ზრდის კლება გამოწვეულია განვითარებული ქვეყნების, განსაკუთრებით გამოსარჩევია აშშ-ს, ჩინეთის, რუსეთის ფედერაციისა და ინდოეთის ეკონომიკების ზრდის შენელებით. აღსანიშნავია ასევე, რომ 2025 წელთან დაკავშირებული მოლოდინები შედარებით ნეგატიურია, ვიდრე გასულ წელს იყო.

IMF-ის 2025 წლის აპრილის მიმოხილვის პროგნოზით, თურქეთის ეკონომიკა მოსალოდნელია, რომ გაიზრდება 2.7 და 3.2 პროცენტით შესაბამისად 2025 და 2026 წლებში (2024 წლის 3.2 პროცენტთან ზრდის შემდეგ). 2025 წლის ეკონომიკური ზრდის საპროგნოზო მაჩვენებლის 2025 წლის აპრილის პროგნოზი გასული წლის ოქტომბრის პროგნოზთან შედარებით უცვლელია (2.7%). მთავარ გამოწვევას თურქეთისთვის კვლავ ეროვნული ვალუტის - ლირას გაუფასურება და მაღალი ინფლაცია წარმოადგენს. აღსანიშნავია, რომ თურქეთში სრულდება მკაცრი მონეტარული პოლიტიკა და მოხმარება იწყებს აღდგენას. ფაქტობრივი ინფლაცია 58.5% იყო 2024 წელს. ინფლაციის მიმდინარე პროგნოზი 2025 წლისათვის 35.9 პროცენტს შეადგენს. 2025 წლის პირველი კვარტლის ბოლოს თურქეთის სუვერენული საკრედიტო რეიტინგები შეიცვალა. Fitch-მა თურქეთის რეიტინგი B+ დან BB- მდე აამაღლა, S&P-მაც რეიტინგი BB- (სტაბილური)-მდე გაზარდა, ხოლო Moody's-მა B1 (პოზიტიური)-ზე დააფიქსირა.

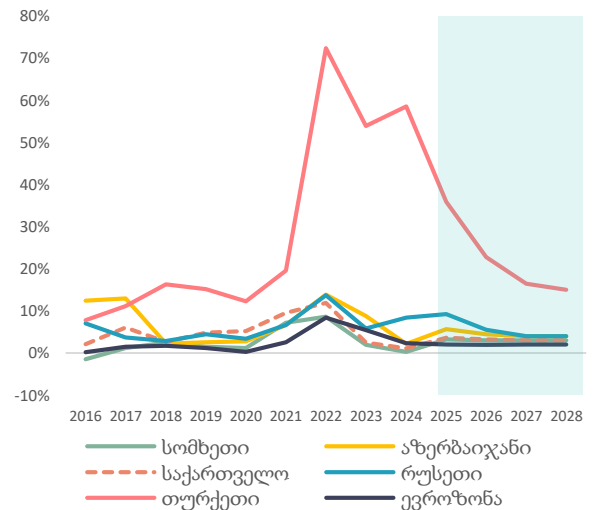
რუსეთის ეკონომიკამ, სანქციების ფონზე, მოსალოდნელზე უკეთესი შედეგი აჩვენა 2023 და 2024 წლებში. რუსეთის წინააღმდეგ დაწესებულ ზომებს არა მხოლოდ მოკლევადიანი, არამედ საშუალოვადიანი გავლენაც ექნება, ვინაიდან მსხვილი მომხმარებლები და ქვეყნები უარს ამბობენ რუსეთთან გრძელვადიან პარტნიორობაზე ენერგო და სხვა სექტორებში. 2025 წლის აპრილის IMF-ის შეფასებებით, რუსეთის ეკონომიკის რეალური ზრდა 2024 წელს იყო 4.1%. რაც შეეხება 2025-2026 წლების პერიოდს, მოსალოდნელია, რომ ეს მაჩვენებელი იქნება შესაბამისად 1.5% და 0.9%. 2022 წელს სარეიტინგო კომპანიებმა რუსეთის სუვერენული საკრედიტო რეიტინგი ჯერ მკვეთრად გააუარესეს, შემდგომ კი შეწყვიტეს მისთვის რეიტინგის მინიჭება.

დიაგრამა 11: ეკონომიკური ზრდა რეგიონში

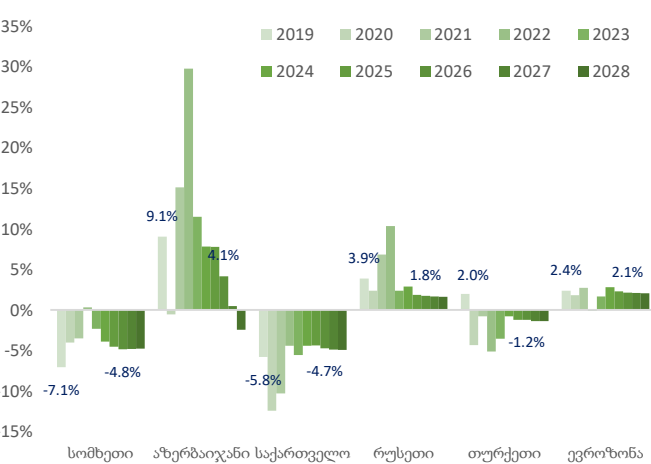
წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი

დიაგრამა 12: ინფლაცია რეგიონში

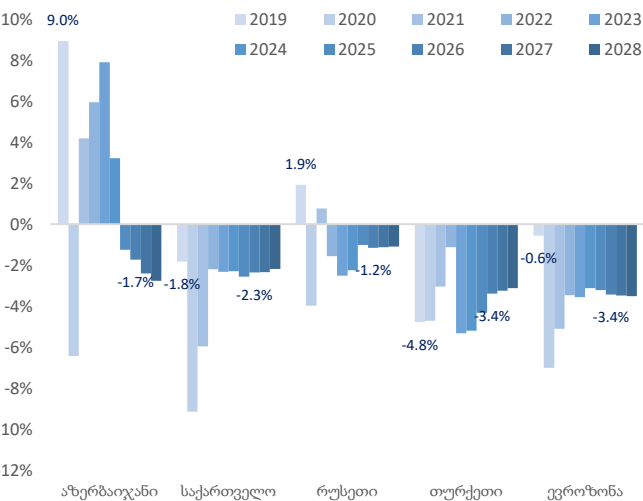
წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი

დიაგრამა 13: მიმდინარე ანგარიშის შეფარდება მშპ-თან, %

წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი

დიაგრამა 14: ბიუჯეტის დეფიციტის შეფარდება მშპ-თან, %

წყარო: საერთაშორისო სავალუტო ფონდი

ომის შედეგად გაზრდილი ნავთობის ფასები დადებითად აისახება აზერბაიჯანის ეკონომიკაზე და IMF-ის 2025 წლის აპრილის ანგარიშის მიხედვით, აზერბაიჯანის მოსალოდნელი ზრდა გაუმჯობესდება. 2023 წლის დაბალი ეკონომიკური ზრდის (1.4%) შემდგომ, 2024 წელს რეალური ზრდა 4.1% იყო. 2025 და 2026 წლების აზერბაიჯანის რეალური მშპ-ს ზრდის პროგნოზი შესაბამისად 3.5% და 2.5%. უკანასკნელ წლებში აზერბაიჯანის ეკონომიკა ხასიათდებოდა მაღალი ინფლაციით, თუმცა შეინიშნება მისი ტემპის კლება (დისინფლაცია). 2024 წელს აზერბაიჯანში ინფლაციამ 2.2% შეადგინა. მოსალოდნელია, რომ ინფლაცია 5.7 და 4.5 პროცენტზე დაფიქსირდეს, შესაბამისად 2025 და 2026 წლებში. 2025 წლის პირველი კვარტლის ბოლოს აზერბაიჯანის სუვერენული საკრედიტო რეიტინგები შემდეგია: Fitch-ის შეფასებით BBB- (სტაბილური), S&P-ის შეფასებით BB+ (სტაბილური) და Moody's-ის მიხედვით Ba1 (პოზიტიური).

საერთაშორისო სავალუტო ფონდის პროგნოზების მიხედვით, მოსალოდნელი იყო, რომ რეგიონის ქვეყნებში, გარდა ომში ჩართული ქვეყნებისა, სომხეთის ეკონომიკა ყველაზე მეტად დაზარალდებოდა, ვინაიდან მისი ეკონომიკა ყველაზე მეტადაა რუსეთის ეკონომიკაზე დამოკიდებული. თუმცა არსებული რისკები არ მატერიალიზდა. სომხეთის ეკონომიკა 2024 წელს 5.9%-ით გაიზარდა. IMF-ის 2025 წლის აპრილის შეფასებების მიხედვით, მიმდინარე და მომავალ წელს სომხეთის რეალური მშპ 4.5 პროცენტით გაიზარდება (2024 წლის ოქტომბრის პროგნოზი 2025 წლისათვის 4.9%). ინფლაცია იყო ძალიან დაბალი სომხეთში 2024 წელს (0.3%) და მოსალოდნელია, რომ ის 2025 წელს 3.2%, ხოლო 2026 წელს კი 3.0% იქნება. 2025 წლის პირველი კვარტლის ბოლოს სომხეთის სუვერენული საკრედიტო რეიტინგები დაფიქსირებულია შემდეგ დონეებზე: BB-სტაბილური (S&P და Fitch) და Ba3 სტაბილური (Moody's).

უკრაინის გარშემო მდგომარეობა გაურკვეველი რჩება. IMF-მა განაახლა პროგნოზების გამოქვეყნება 2024 წლისა და მის შემდგომ პერიოდებზე, თუმცა სიტუაცია ამ ქვეყანაში შეიძლება შეიცვალოს ნებისმიერ მომენტში. IMF-ის მიხედვით, 2024 წელს უკრაინის ეკონომიკა გაიზარდა 3.5 პროცენტით, რაც ეკონომიკის ზრდისაკენ შემობრუნებაზე მიუთითებს, თუმცა საბაზო ევექტივ მხედველობაშია მისაღები. რაც შეეხება 2025 და 2026 წლების პროგნოზებს, ქვეყნის რეალური მშპ-ს მოსალოდნელი ზრდა შესაბამისად 2.0 და 4.5 პროცენტების დონეზე განისაზღვრა. 2024 წელს უკრაინაში ინფლაცია 6.5 პროცენტი იყო და მოსალოდნელია, რომ შემცირდება მომდევნო წლებში.

საგარეო სექტორი

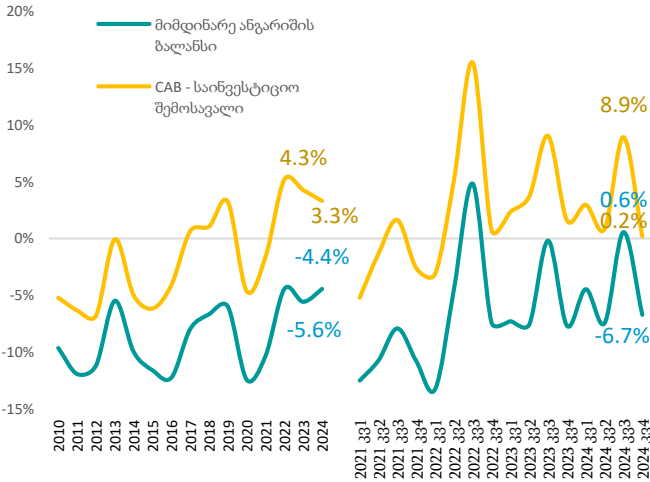
მიმდინარე ანგარიშის ბალანსი

მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის ყველაზე მაღალი მაჩვენებელი ბოლო წლების განმავლობაში 2020 წელს დაფიქსირდა და 12.4 პროცენტი შეადგინა, რის შემდეგაც მიმდინარე ანგარიშის ბალანსმა გაუმჯობესება დაიწყო და 2022 წელს დეფიციტი 4.4 პროცენტზე დაფიქსირდა. 2023 წელს 5.6, 2024 წელს კი კვლავ 4.4 პროცენტიან მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტს ჰქონდა ადგილი. 2024 წლის მესამე კვარტალში ბალანსი გაუმჯობესდა და 0.6 პროცენტიანი პროფიციტი დაფიქსირდა, მეოთხე კვარტალში კი დეფიციტმა 6.7 პროცენტი შეადგინა.

მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსება ხდება ვალით და პირდაპირი უცხოური ინვესტიციებით. დეფიციტის ვალით დაფინანსება გულისხმობს ახალი ვალის აღებას და შესაბამისად, უფრო მეტი ხარჯის გაწევას ვალის მომსახურებაზე. ამ მხრივ მნიშვნელოვანია, რომ მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსება პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების ზრდის ხარჯზე განხორციელდეს. საქართველოში ბოლო პერიოდში უმჯობესდებოდა მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტის დაფინანსების სტრუქტურა. 2017 წელს დეფიციტი მთლიანად იყო პირდაპირი უცხოური ინვესტიციებით დაფინანსებული, ხოლო პოსტპანდემიურ პერიოდში დეფიციტის დაფინანსებაში საგარეო ვალი საკმაოდ დიდი წვლილით მონაწილეობდა. 2020 წელს ვალით დაფინანსებამ საკმაოდ დიდი წვლილი, 12.4%-დან 8.9 პ.პ შეიტანა დეფიციტის დაფინანსებაში. 2022-2023 წლებში კვლავ გაუმჯობესებულია სტრუქტურა და მთლიანი დეფიციტი უცხოური ინვესტიციებით დაფინანსდა. 2024 წელს კი 4.4 პროცენტიანი დეფიციტიდან პირდაპირი ინვესტიციებით დაფინანსდა 2.8 პროცენტი.

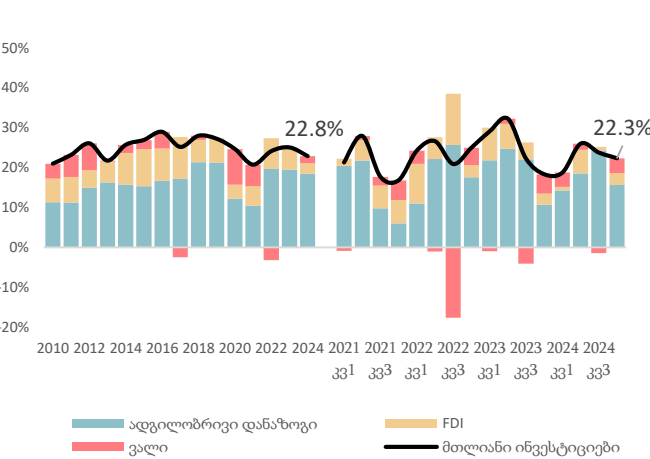
2024 წლის მეოთხე კვარტალში 6.7 პროცენტიანი დეფიციტიდან 3.7 პ.პ წვლილი იყო ვალის ზრდით გამოწვეული, ხოლო 3.0 პ.პ იყო დაფინანსებული უცხოური ინვესტიციებით. 2024 წლის მესამე კვარტალში კი ვალის წვლილმა უარყოფითი -1.5 პ.პ შეადგინა, რაც ვალის შემცირებას გულისხმობს.

დიაგრამა 15: მიმდინარე ანგარიშის შეფარდება მშპ-თან, %

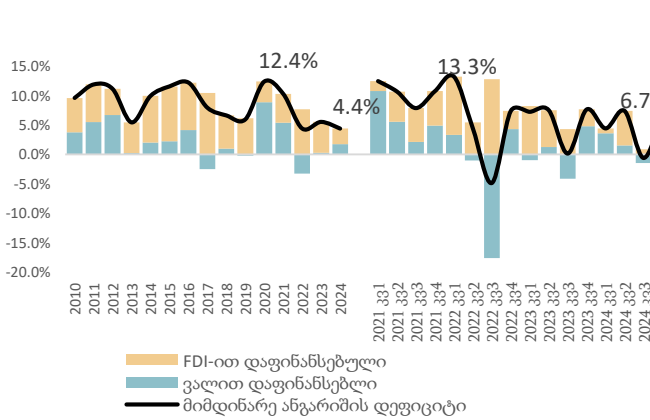
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

დიაგრამა 16: ადგილობრივი ინვესტიციების დაფინანსება

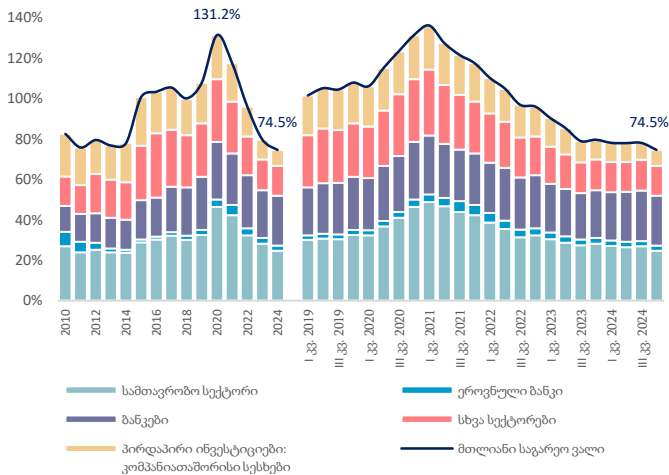
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

დიაგრამა 17: მიმდინარე ანგარიშის დაფინანსება

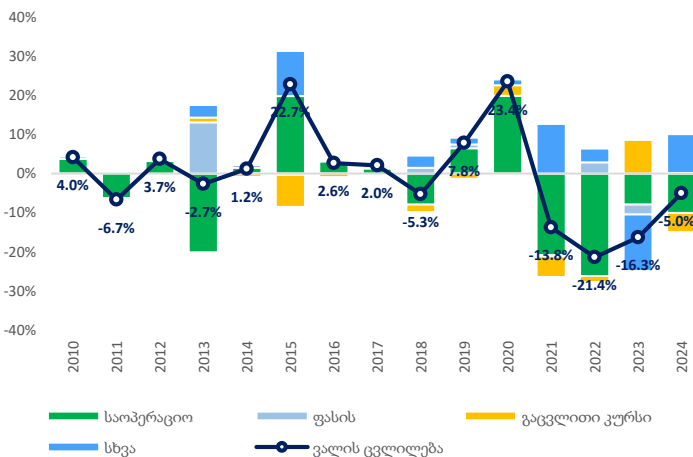
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

დიაგრამა 18: საგარეო ვალი

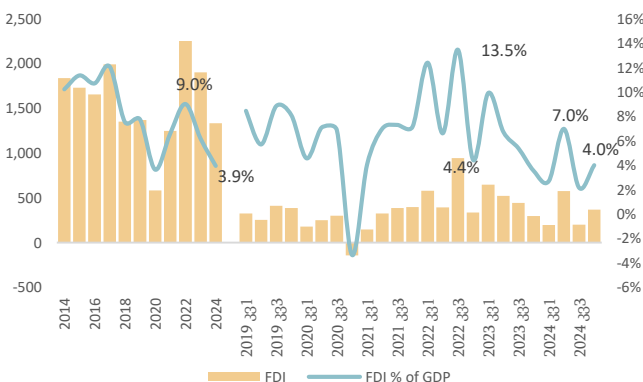
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

დიაგრამა 19: ვალის მშპ-თან თანაფარდობის ცვლილება

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

დიაგრამა 20: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

წყარო: საქსტატი

საგარეო ვალი

მიმდინარე ანგარიშის დეფიციტთან ერთად, საქართველოს ეკონომიკის დამატებით სისუსტედ საგარეო ვალი მიიჩნევა, რაც კვლავ რჩება მოწყვლადობის ძირითად წყაროდ. საგარეო ვალი შედგება როგორც სამთავრობო სექტორის ვალისგან, ასევე - კომერციული და ეროვნული ბანკის საგარეო ვალისგან და კომპანიათაშორის სესხებისგან.

მიმდინარე პანდემიის პირობებში საქართველოს მთლიანი საგარეო ვალი მნიშვნელოვნად გაიზარდა 2020 წელს და მთლიანი შიდა პროდუქტის 131.2 პროცენტი შეადგინა. წინა წელთან შედარებით კი 23.4 პ.პ-ით გაიზარდა. საგარეო ვალის ზრდა მნიშვნელოვნად იყო გამოწვეული სამთავრობო სექტორის ვალის ზრდით, პანდემიისას განხორციელებული ღონისძიებებისა და მოზიდული დაფინანსებით. 2021 წელს დაიწყო საგარეო ვალის კლება და მთლიანი შიდა პროდუქტის 117.3 პროცენტი შეადგინა, რაც 13.8 პ.პ-ით ნაკლებია წინა წლის მონაცემთან შედარებით. კლების მიზეზს წარმოადგენდა ეკონომიკური აქტივობის დაჩქარება და შესაბამისად, ნომინალური მშპ-ს მოსალოდნელზე მეტად ზრდა. კლება გაგრძელდა 2022-2023 წლებშიც და 2023 წლის ბოლოს 79.6 პროცენტამდე შემცირდა, ხოლო 2024 წელს კიდევ უფრო შემცირდა 74.5 პროცენტზე დაფიქსირდა, რაც ყველაზე დაბალი მაჩვენებელია პანდემიის შემდეგ.

საგარეო ვალის ცვლილების დეკომპოზიცია წარმოდგენილია როგორც საოპერაციო ანუ ვალის აღებით, ასევე - საფასო ეფექტით, გაცვლითი კურსის ცვლილებითა და ნომინალური მშპ-ს ცვლილებით. აღსანიშნავია, რომ 2015-2016 წლებში ზოგიერთ კვარტალში საგარეო ვალის ზრდაში ყველაზე დიდი წვლილი გაცვლითი კურსის გაუფასურებამ შეიტანა, თუმცა წლიურად გავლენა საოპერაციო ცვლილებას უფრო მეტი ჰქონდა. ამასთან, მშპ ხშირად ხელს უწყობდა საგარეო ვალის შემცირებას. პანდემიის შემდეგ, დოლარში გამოხატული ვალი შემცირებულია 13.8 და 21.4 პ.პ-ით. გაუმჯობესებული მიმდინარე ანგარიშის ბალანსის გამო საჭირო არ გახდა დეფიციტის ვალის ზრდით დაფინანსება 2021-2022 წლებში, რამაც ხელი შეუწყო ვალის შემცირებას. ეს გაგრძელდა მომდევნო წლებშიც და 2023 წელს ვალი შემცირდა 16.3 პ.პ-ით, ხოლო 2024 წელს 5.0 პ.პ-ით, სადაც წვლილი შეიტანა საოპერაციო და კურსის ცვლილებამ.

პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

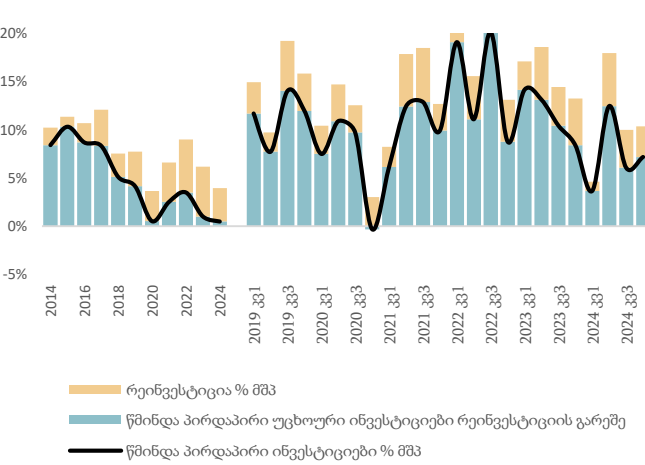
2024 წლის მეოთხე კვარტალში პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების (FDI) მოცულობამ დაახლოებით 368 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა (მშპ-ს 4.0 პროცენტი), რაც 24.4 პროცენტით მეტია წინა წელთან შედარებით.

2024 წლის მეოთხე კვარტალში ყველაზე მეტი ინვესტიცია გაერთიანებული სამეფოდან (60.6 პროცენტი მთლიან FDI-ში) შემოვიდა, ხოლო მეორე და მესამე ადგილს ინაწილებენ მალტა და ნიდერლანდები, შესაბამისად, 18.5 პროცენტი და 9.9 პროცენტის წილებით მთლიან FDI-ში.

ინვესტიციები ძირითადად განხორციელდა საფინანსო და სადაზღვევო საქმიანობებში და მისმა მოცულობამ 315 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა (მთლიანი ინვესტიციების 85.7 პროცენტი). მთლიან ინვესტიციებში ასევე მაღალი წილი უკავია უძრავ ქონებასთან დაკავშირებულ საქმიანობებს 66 მილიონი აშშ დოლარით (17.9 პროცენტი).

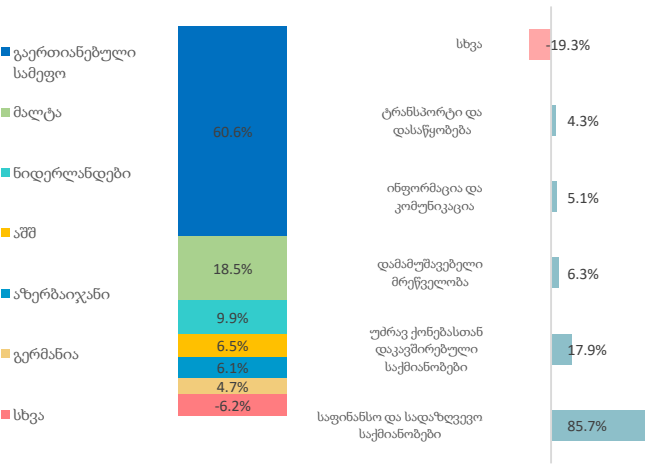
რაც შეეხება პირდაპირი უცხოური ინვესტიციების კომპონენტებს, 2024 წლის მეოთხე კვარტალში რეინვესტირებულმა შემოსავლებმა მშპ-ს 3.2 პროცენტი შეადგინა და მისმა როდენობამ 292 მლნ აშშ დოლარს მიაღწია.

დიაგრამა 21: პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები

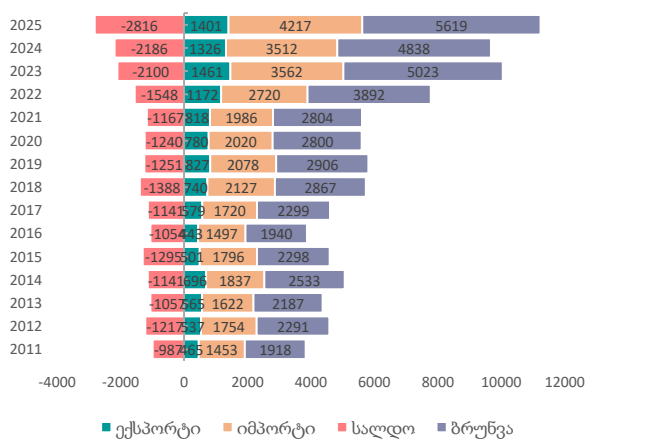
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

დიაგრამა 22: FDI-ის განაწილება (%), 2024 კვ4

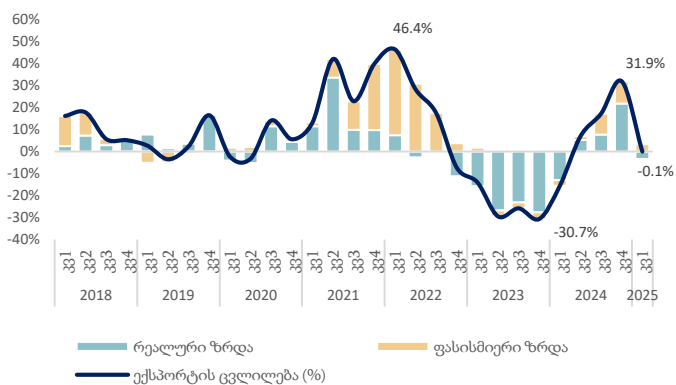
წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 23: საგარეო ვაჭრობა, იანვარი - მარტი

წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 24: ადგილობრივი ექსპორტის წლიური ცვლილება

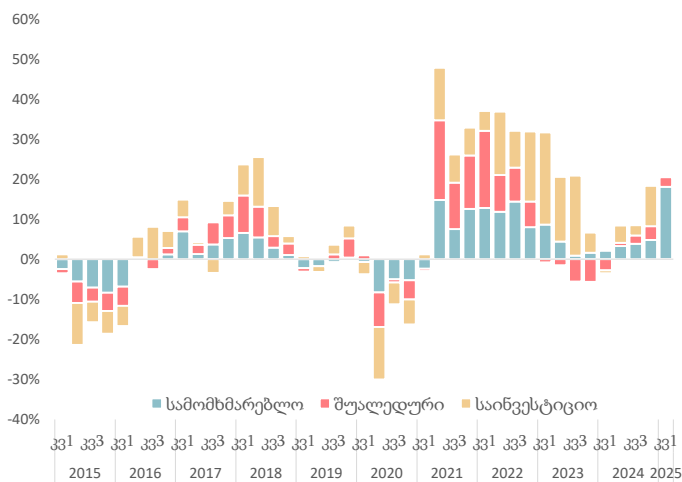
წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 25: იმპორტის წლიური ცვლილება

წყარო: საქსტატი

დიაგრამა 26: იმპორტის ცვლილების დეკომპოზიცია

წყარო: საქსტატი; ავტორის გაანგარიშება

საგარეო ვაჭრობა

2020 წელს COVID 19-ის პანდემიის ფონზე, მსოფლიოში საგარეო ვაჭრობამ იკლო, რაც საქართველოს ეკონომიკაზეც აისახა. შემცირებული საწარმოო და სამომხმარებლო აქტივობების ფონზე იმპორტმა კლება განიცადა, ხოლო 2020 წლის პირველ ნახევარში შემცირდა ექსპორტიც.

2021 წელს, მას შემდეგ რაც დაიწყო შეზღუდვების მოხსნა, საგარეო ვაჭრობამ სწრაფი ტემპებით დაიწყო აღდგენა. გაზრდილ ექსპორტთან ერთად, სწრაფი ტემპებით აღდგა იმპორტიც. ამასთან, ფასების ზრდამ განაპირობა ფასისმიერი ზრდის წვლილის გაზრდაც როგორც ექსპორტის, ასევე - იმპორტის ზრდაში, თუმცა 2022 წელს დაფიქსირდა ადგილობრივი ექსპორტის უფრო ნელი ზრდა, ძირითადად ფასისმიერი ეფექტის შემცირებიდან გამომდინარე. შესაბამისად, 2022 წელს ადგილობრივი ექსპორტის ნომინალური კლება დაფიქსირდა, რაც რეალური კლებით იყო გამოწვეული. 2023 წელს ექსპორტი კიდევ უფრო შემცირდა, ძირითადად რეალური კლების ხარჯზე. 2024 წელს კი დაიწყო ადგილობრივი ექსპორტის გაუმჯობესება და პირველ კვარტალში 15.6 პროცენტული კლების შემდეგ ზრდები დაფიქსირდა, რაც როგორც რეალური, ასევე - ფასისმიერი ზრდით არის გამოწვეული. მეოთხე კვარტალში 31.9 პროცენტული ზრდა დაფიქსირდა, რეალური ზრდის 21.8 პროცენტული წვლილით. 2025 წლის პირველ კვარტალში ექსპორტი კვლავ იკლებს 0.1 პროცენტით, რეალური ზრდის -3.4 პროცენტული და ფასისმიერი 3.3 პროცენტული წვლილით.

2025 წლის პირველ კვარტალში, სამომხმარებლო პროდუქტის იმპორტი გაიზარდა 51.2 პროცენტით (18.1 პპ წილი მთლიან იმპორტში). საინვესტიციო პროდუქტის იმპორტის კლება 1.1 პროცენტს გაუტოლდა (-0.4 პპ მთლიან იმპორტში). რაც შეეხება შუალედურ პროდუქტს, მისმა ზრდამ 8.6 პროცენტი შეადგინა (2.4 პპ მთლიან იმპორტში). 2025 წლის პირველ კვარტალში საქონლის ექსპორტი გაიზარდა 5.7 პროცენტით. ექსპორტის მთავარი შემადგენელი ნაწილი კვლავ მსუბუქი ავტომობილებია (მთლიანი ექსპორტის 35.7 პროცენტი), ასევე დიდი წილი ეთილის სპირტის (მთლიანი ექსპორტის 3.9 პროცენტი) და ძვირფასი ლითონების მადნების (მთლიანი ექსპორტის 3.8 პროცენტი) ექსპორტს უკავიათ. უმსხვილესი საიმპორტო სასაქონლო ჯგუფი მსუბუქმა ავტომობილებმა, სურათებმა და ნახატებმა, ნავთობმა და ნავთობპროდუქტებმა შეადგინა, შესაბამისად, 14.8, 11.4 და 7.1 პროცენტული წილით.

ტურიზმი

2023-2024 წლებში ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლები სრულიად იყო აღდგენილი 2019 წლის დონესთან შედარებით და მნიშვნელოვნად აჭარბებდა კიდევაც მას. 2024 წელს ტურიზმიდან შემოსავლები გაზრდილია 7.3 პროცენტით წინა წელთან და 35.4 პროცენტით 2019 წელთან შედარებით. 2025 წლის პირველ კვარტალში კი ტურიზმიდან შემოსავალმა 826.0 მილიონი აშშ დოლარი შეადგინა, რაც წინა წლის ამავე პერიოდის მაჩვენებელთან შედარებით 2.3 პროცენტით მეტია და 2019 წლის მაჩვენებლის 142.8 პროცენტს შეადგენს. 2025 წლის პირველ კვარტალში ყველაზე დიდი წვლილი ტურიზმიდან მიღებულ შემოსავლებში რუსეთს აქვს, საიდანაც სრული შემოსავლის 17.2 პროცენტი მოდის. შემდეგი კონტრიბუტორია ისრაელი 13.8 პროცენტით, ხოლო მის შემდეგ მოდის თურქეთი - 13.0 პროცენტით.

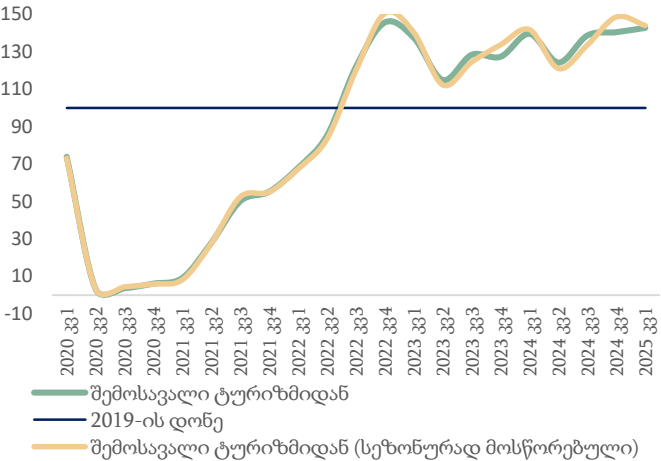
ფულადი გზავნილები

2024 წელს წმინდა ფულადი გზავნილების მოცულობამ 2,983,542 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. ის წინა წელთან შედარებით 21.3 პროცენტით შემცირდა. ეს შემცირება მაღალი საბაზო ეფექტით და რუსეთიდან წმინდა ფულადი გზავნილების მნიშვნელოვანი კლებით (-66.6 პროცენტი წ/წ) იყო გამოწვეული. კლებაში წვლილი შეიტანა რუსეთმა და (-26.1 კ.კ) და ყაზახეთმა (-2.3 კ.კ). აღსანიშნავია, რომ 2024 წელს წმინდა ფულადი გზავნილების დაახლოებით 17 პროცენტი რუსეთიდან შემოვიდა (2023 წელს 39 პროცენტი იყო).

რაც შეეხება 2025 წლის პირველ კვარტალს, წმინდა ფულადი გზავნილების მოცულობა იყო 697.5 მლნ აშშ დოლარი, რაც წინა წლის ამავე პერიოდის მაჩვენებელზე 4.1 პროცენტით ნაკლებია. კლებაში ძირითადი წვლილი შეიტანა რუსეთმა -11.3 კ.კ-ით და ყაზახეთმა -2.0 კ.კ-ით. ზრდა დაფიქსირდა აშშ-დან წმინდა ფულად გზავნილებში 20.7 პროცენტის, რამაც მთლიან ზრდაში 3.5 კ.კ წვლილი შეიტანა, ხოლო ყირგიზეთმა 1.5 კ.კ წვლილი შეიტანა (157.3 პროცენტის ზრდა).

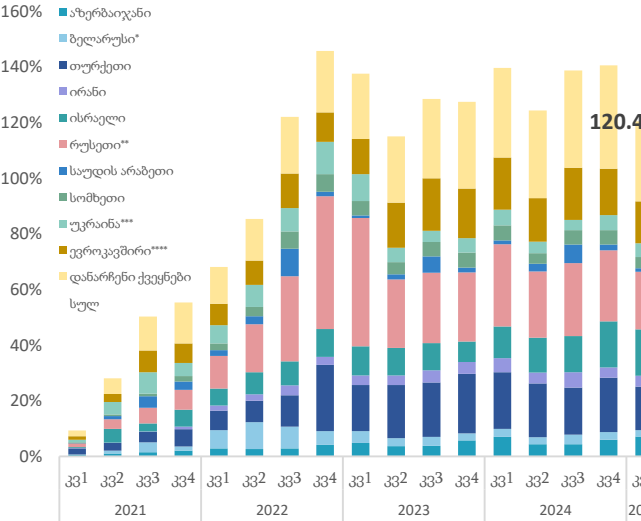
აღსანიშნავია, რომ ბოლო პერიოდში რუსეთიდან ფულადი გზავნილები შემცირებულია და უარყოფითი წვლილი შეაქვს გზავნილების ზრდაში. აღნიშნული დინამიკა განსხვავებული იყო 2023 წლის მეორე კვარტალამდე, როცა რუსეთიდან დიდი რაოდენობით ფულადი ნაკადების შემოსვლა ფიქსირდებოდა.

დიაგრამა 27: ტურიზმიდან მიღებული შემოსავალი, 2019 = 100

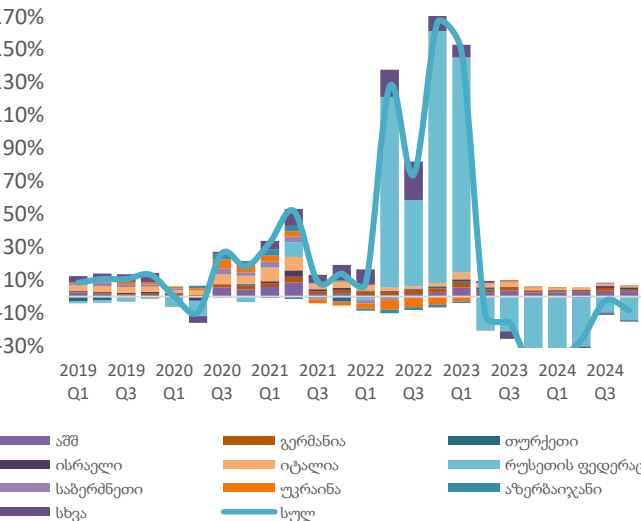
წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

დიაგრამა 28: ტურიზმის აღდგენა ქვეყნების მიხედვით, 2019 წლის შესაბამისი თვე = 100, %

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

დიაგრამა 29: წმინდა ფულადი გზავნილები

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

სხვა ქვეყნებზე დამოკიდებულება

საქართველოს ეკონომიკა დივერსიფიცირებულია სხვა ქვეყნებზე დამოკიდებულების თვალსაზრისით. მთლიან შიდა პროდუქტში ექსპორტის, ტურიზმისა და ფულადი გზავნილების წილების მიხედვით, საქართველო ყველაზე მეტად დამოკიდებულია რუსეთზე, თურქეთსა და ევროკავშირის ქვეყნებზე. 2024 წლის მეოთხე კვარტლის მონაცემების მიხედვით, რუსეთზე დამოკიდებულება კვლავ მაღალია, თუმცა კვლავ გრძელდება შემცირების ტრენდი, ძირითადად ფულადი გზავნილების შემცირების გამო, თუმცა ასევე შემცირებულია ტურიზმიც. რუსეთზე დამოკიდებულების მთავარი განმავლობებელია ტურიზმი, ექსპორტი და ფულადი გზავნილები. პანდემიის შემდეგ თურქეთზე დამოკიდებულება გაიზარდა 2022-2023 წლებში, რაც ძირითადად ტურიზმიდან მიღებული შემოსავლების ზრდას უკავშირდება, 2024 წელს კი მცირედით არის შემცირებული. უკანასკნელი 3 წლის განმავლობაში შემცირდა დამოკიდებულება უკრაინაზე, რაც გამოწვეულია უკრაინაში საქონლის ექსპორტისა და ფულადი გზავნილების კლებით. კვლავ მაღალ ნიშნულს ინარჩუნებს ევროკავშირზე დამოკიდებულება, თუმცა შეინიშნება მისი კლება, ძირითადად ექსპორტის კლების გამო. 2023 და 2024 წლების განმავლობაში ძირითად პარტნიორებზე (როგორცაა ევროკავშირი და დიდი ბრიტანეთი, რუსეთის ფედერაცია, უკრაინა და თურქეთი) დამოკიდებულების შემცირება მიუთითებს სავალუტო შემოსულობების მეტ დივერსიფიცირებაზე.

დიაგრამა 30: დამოკიდებულება ძირითად სავაჭრო პარტნიორებზე (%-ულად მშპ-სთან)

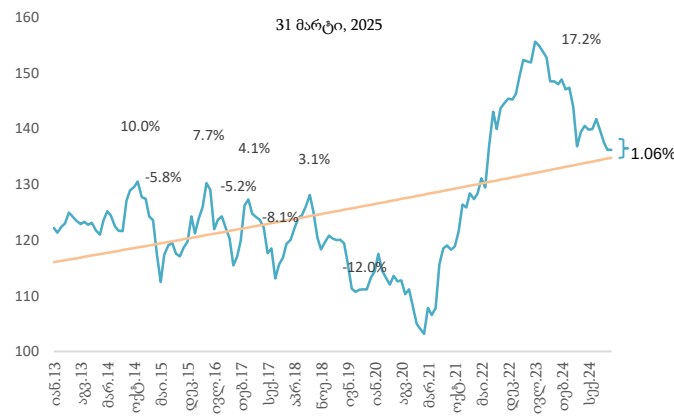

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი, საქსტატი

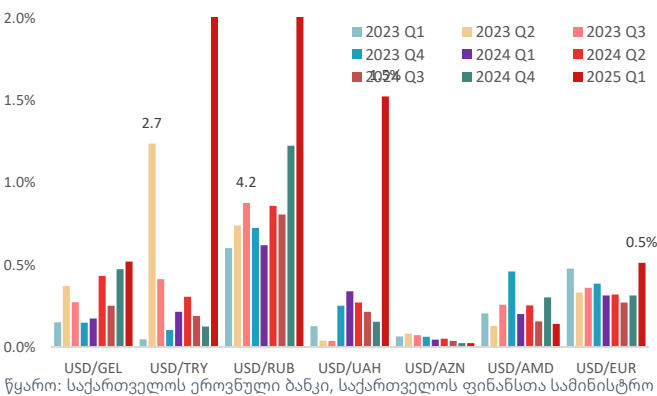
დიაგრამა 31: ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი

დიაგრამა 32: რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი

დიაგრამა 33: გაცვლითი კურსის მერყეობა (დღიური
სავალუტო კურსის სტანდარტული გადახრა)

ცხრილი 1: ნომინალური ეფექტური და რეალური ეფექტური გაცვლით კურსების ცვლილება

	1 აპრილი, 2025	1 აპრ 2025 - 1 იან 2025	1 აპრ 2025 - 1 იან 2024
ევრო	2.9890	▼ -2.0%	▼ -0.5%
აშშ დოლარი	2.7648	▲ 1.8%	▼ -2.7%
თურქული ლირა	0.0729	▲ 9.2%	▲ 24.8%
რუსული რუბლი	0.0325	▼ -20.4%	▼ -7.8%
ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი	189.48	▼ -1.8%	▲ 1.7%
რეალური ეფექტური გაცვლითი კურსი (მარტი 2025)	136.20	▼ -2.5%	▼ -8.3%

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

ბაცვლითი კურსი

2022 წლის დასაწყისიდან შეინიშნებოდა ლარის გამყარება, მაგრამ რუსეთის მიერ უკრაინაში წამოწყებული ომის შემდგომ, ლარი მკვეთრად გაუფასურდა, ხოლო შემდგომ კი დასტაბილურება დაიწყო გამყარების მხრივ. ამ ყველაფერმა გაზარდა ლარის მერყეობა. ლარის გაზრდილი მერყეობა თანხვედრაშია საქართველოს სავაჭრო პარტნიორი ქვეყნების ვალუტების ქცევასთან. 2025 წლის პირველ კვარტალში ლარის ნომინალური სავალუტო კურსი სხვადასხვა მიმართულებით იცვლებოდა, თუმცა ძირითადად გაუფასურებას ჰქონდა ადგილი. აღნიშნულ პერიოდში ლარის კურსზე მოქმედი მთავარი ფაქტორებია: სავალუტო შემოსულობები, ეკონომიკური აქტივობა, პირდაპირი უცხოური ინვესტიციები და პოლიტიკური ტურბულენტობა. ამავე კვარტალში ლარი დოლართან მიმართებაში 1.7 პროცენტით გამყარდა, ხოლო ევროსთან მიმართებით კი 2.0 პროცენტით გაუფასურდა წინა კვარტალთან შედარებით. რაც შეეხება თურქულ ლირას, ლარმა მის მიმართ 8.4 პროცენტის განიცადა ამავე პერიოდში. რუსულ რუბლთან მიმართ ლარი 1.6 პროცენტით გამყარდა. 2025 წლის პირველ კვარტალში ლარის ნომინალური ეფექტური გაცვლითი კურსი შემცირდა 1.8 პროცენტით (გაუფასურება). რაც შეეხება რეალურ ეფექტურ გაცვლით კურსს, დაფიქსირდა მისი შემცირება 2.5 პროცენტით, რაც ეროვნული ვალუტის გაუფასურებაზე მიუთითებს. აღნიშნული მაჩვენებლები საშუალოვადიან ტრენდს აღემატებოდნენ შესაბამისად 14.7 (NEER) და 1.1 (REER) პროცენტებით.

ფისკალური სექტორი

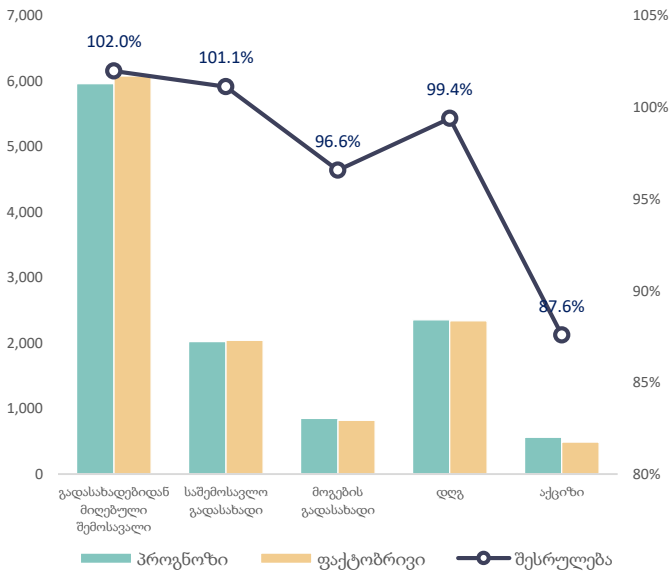
ნაერთი ბიუჯეტის შესრულება

2025 წლის პირველ კვარტალში ნაერთი ბიუჯეტის გადასახადებიდან მიღებული შემოსავლის საპროგნოზო მაჩვენებელი განისაზღვრა 5,959 მლნ ლარით, საანგარიშო პერიოდში კი მობილიზებულ იქნა 6,077 მლნ ლარი, რაც შეადგენს საპროგნოზო მაჩვენებლის 102.0 პროცენტს.

- საშემოსავლო გადასახადის სახით მობილიზებულია 2,044 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (2,021 მლნ ლარი) 101.1 პროცენტია.
- მოგების გადასახადის სახით მობილიზებულია 821 მლნ ლარი, საპროგნოზო მაჩვენებლის (850 მლნ ლარი) 96.6 პროცენტს შეადგენს.
- დამატებული ღირებულების გადასახადის სახით მობილიზებულია 2,341 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (2,355 მლნ ლარი) 99.4 პროცენტია.
- აქციზის სახით მობილიზებულია 490 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (560 მლნ ლარი) 87.6 პროცენტია.
- იმპორტის გადასახადის სახით მობილიზებულია 31 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (35 მლნ ლარი) 89.5 პროცენტია.
- ქონების გადასახადის სახით მობილიზებულია 11 მლნ ლარი, რაც საპროგნოზო მაჩვენებლის (8 მლნ ლარი) 131.3 პროცენტია.

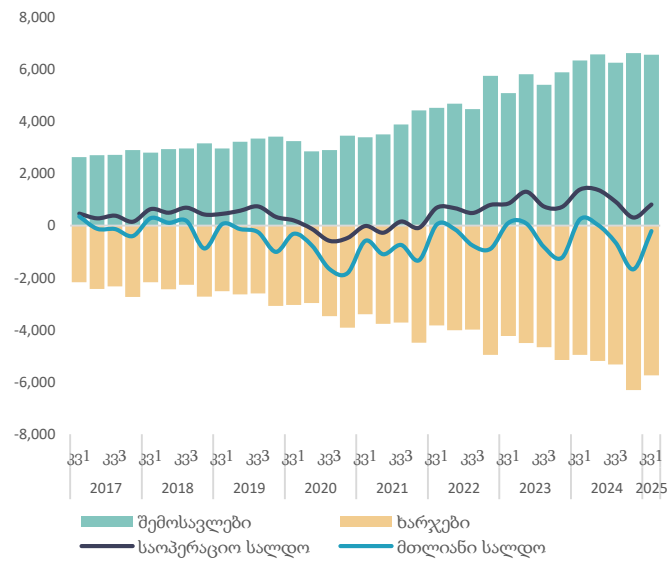
2025 წლის პირველ კვარტალში, წინა წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, ნაერთი ბიუჯეტის შემოსავლები გაიზარდა 3.4 პროცენტით, ხოლო ხარჯები გაიზარდა 16.0 პროცენტით. ამავე დროს, ნაერთი ბიუჯეტის საოპერაციო სალდომ, რაც წარმოადგენს მთავრობის დანაზოგს, შეადგინა 803 მლნ ლარი, ხოლო მთლიანი სალდო განისაზღვრა -214 მლნ ლარით.

დიაგრამა 34: ნაერთი ბიუჯეტის შესრულება

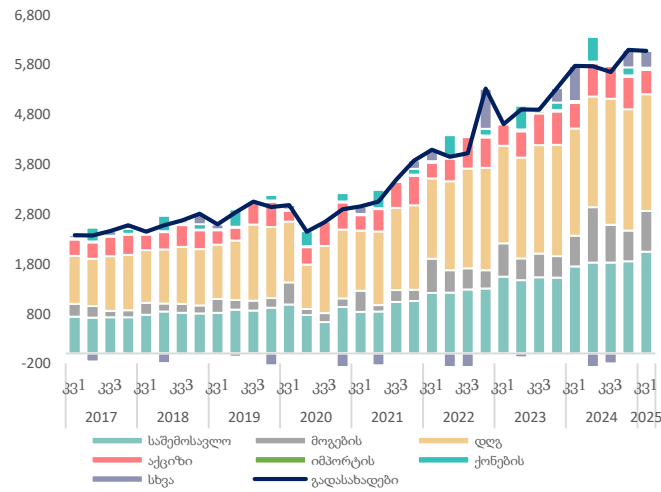
წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დიაგრამა 35: ნაერთი ბიუჯეტის სალდო

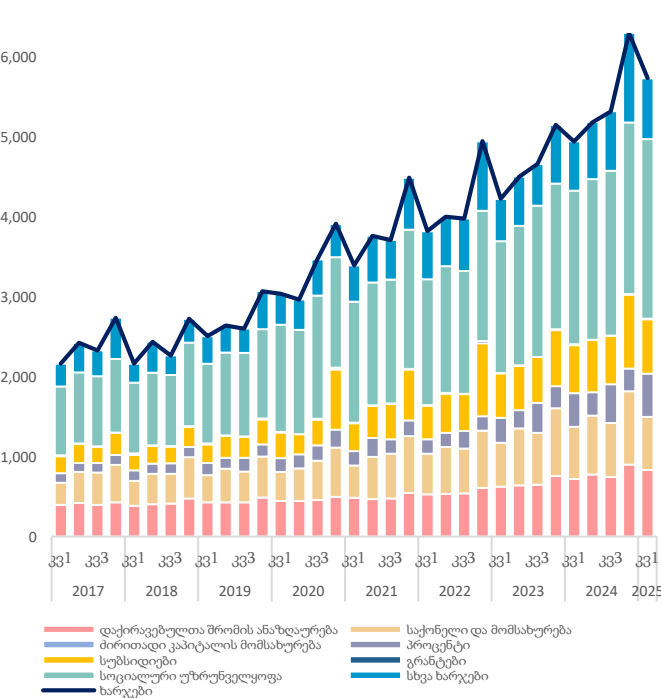
წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დიაგრამა 36: გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

დიაგრამა 37: ნაერთი ბიუჯეტის ხარჯები

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

საბიუჯეტო შემოსავლებში მნიშვნელოვან წილს იკავებს გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი, რაც 2025 წლის პირველ კვარტალის მონაცემებით შეადგენს 93 პროცენტს. ნაერთმა ბიუჯეტმა გადასახადებიდან მიიღო 6,077 მლნ ლარი, რაც 5.3 პროცენტით მეტია წინა წლის მაჩვენებელზე. საშემოსავლო გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი წლიურად გაიზარდა 16.9 პროცენტით და გაუტოლდა 2,044 მლნ ლარს. მოგების გადასახადებიდან მიღებული შემოსავლები კი წლიურად 32.2 პროცენტით გაიზარდა წინა წლის პირველ კვარტალთან შედარებით და გაუტოლდა 821 მლნ ლარს, რაც შეადგენს საგადასახადო შემოსავლების 13.5 პროცენტს. ამავე დროს, გადასახადებიდან მიღებულ შემოსავალში ზრდა შეინიშნება ასევე დამატებული ღირებულების გადასახადში. კერძოდ, დამატებული ღირებულების გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი გაიზარდა 9.0 პროცენტით და მოიცავს საგადასახადო შემოსავლების 38.5 პროცენტს. რაც შეეხება საშემოსავლო გადასახადებიდან მიღებულ შემოსავალს, მისი წილი შეადგენს 33.6 პროცენტს, ხოლო ზრდის ტემპი გაუტოლდა 16.9 პროცენტს. 2.2 პროცენტით გაიზარდა ქონების გადასახადებიდან მიღებული შემოსავალი.

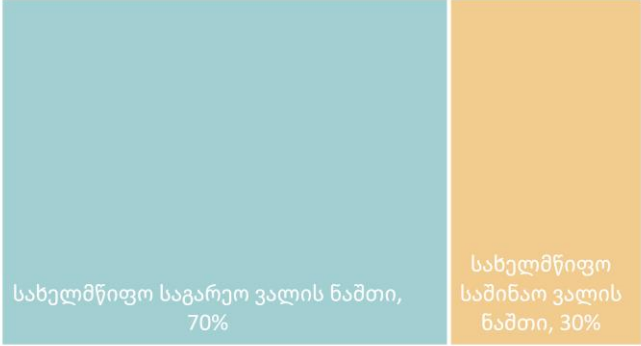
2025 წლის პირველ კვარტალში ხარჯები წლიურად გაიზარდა 16.0 პროცენტით და შეადგინა 5,738 მლნ ლარი. ბიუჯეტის ხარჯების ნაწილში ყველაზე დიდი წილი უკავია სოციალურ უზრუნველყოფაზე გაწეულ ხარჯებს, რომელიც შეადგენს მთლიანი ხარჯების 39.1 პროცენტს, ხოლო წლიური ზრდის ტემპი ტოლია 16.7 პროცენტის. გაიზარდა შრომის ანაზღაურებაზე გაწეული ხარჯები, რომლის წლიური ზრდის ტემპი გაუტოლდა 16.0 პროცენტს და შეადგინა 836 მლნ ლარი, რაც არის მთლიანი ხარჯების 14.6 პროცენტი. რაც შეეხება ხარჯების დანარჩენ მუხლებს, საქონელსა და მომსახურებას (მთლიანი ხარჯების 11.5 პროცენტი), სუბსიდიებს (მთლიანი ხარჯების 11.8 პროცენტი), პროცენტს (მთლიანი ხარჯების 9.5 პროცენტი) და სხვა ხარჯებს (მთლიანი ხარჯების 13.3 პროცენტი), 2024 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, შესაბამისად, 1.0 პროცენტით, 13.1 პროცენტით, 29.0 პროცენტით და 23.8 პროცენტით მეტი იქნა მათზე მიმართული.

საქართველოს სახელმწიფო ვალი

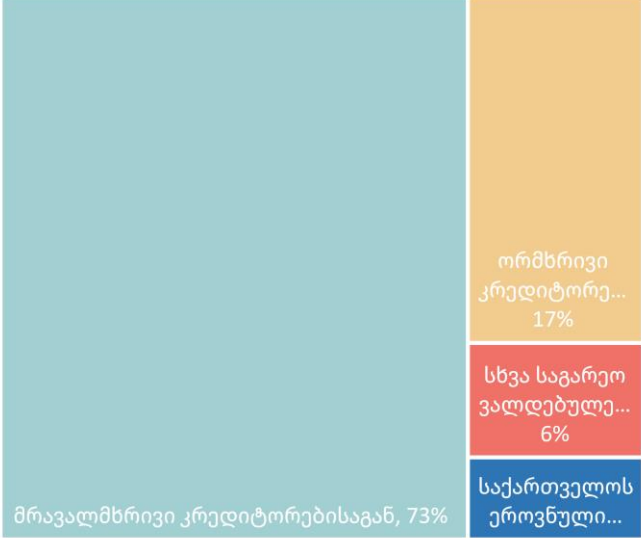
2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით საქართველოს სახელმწიფო ვალის ნაშთმა შეადგინა 34,578 მლნ ლარი, მათ შორის:

- ❑ სახელმწიფო საშინაო ვალის ნაშთი შეადგენს 10,457.9 მლნ ლარს, მათ შორის:
 - სხვადასხვა ვადის მქონე სახელმწიფო ობლიგაციები ღია ბაზრის ოპერაციებისათვის („ობლიგაციები ღია ბაზრისთვის“) – 182.8 მლნ ლარი;
 - ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ვალდებულებები - 450 მლნ ლარი;
 - ფინანსთა სამინისტროს სახაზინო ობლიგაციები - 9,818.4 მლნ ლარი;
- ❑ სახელმწიფო საგარეო ვალის ნაშთი შეადგენს 24,119.8 მლნ ლარს.

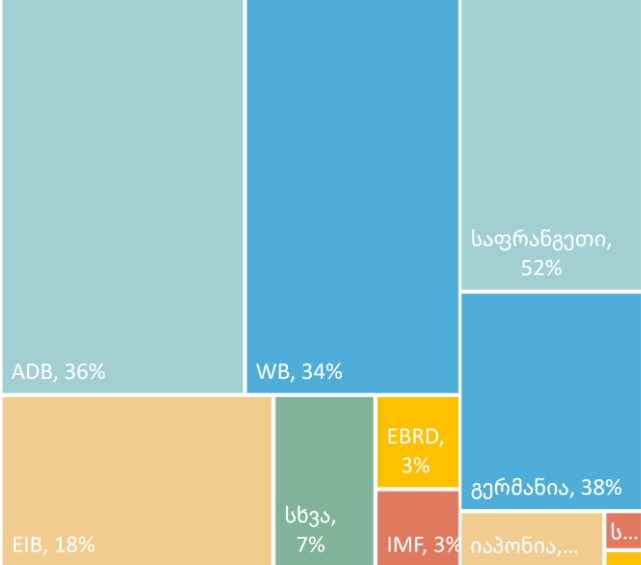
დიაგრამა 38: საქართველოს სახელმწიფო ვალი

სახელმწიფო საგარეო ვალი

მრავალმხრივი

ორმხრივი

წყარო: საქართველოს ფინანსთა სამინისტრო

მონეტარული სექტორი

პირველი სექტორის ლარიზაცია

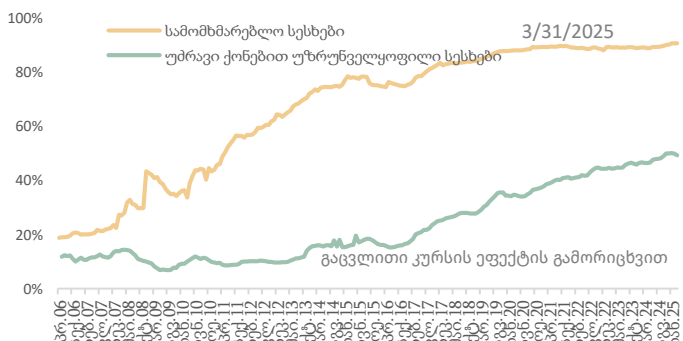
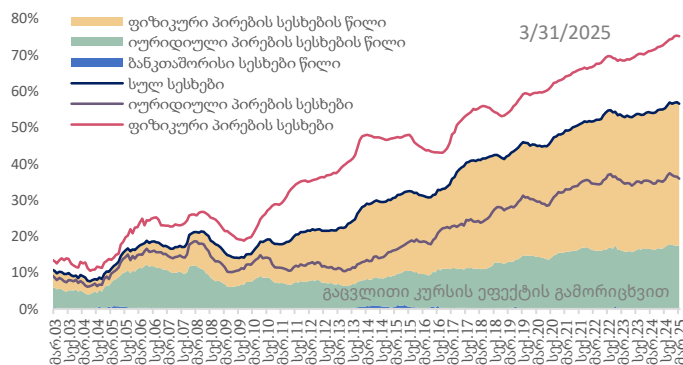
სესხების ლარიზაციას მზარდი ტენდენცია გააჩნია. 2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით, მთლიანი სესხების ნაშთების ლარიზაცია 56.6 პროცენტს გაუტოლდა. აღსანიშნავია, რომ მთლიანი სესხების ლარიზაციის ძირითად დეტერმინანტს კვლავ ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების ლარიზაცია წარმოადგენს. მიმდინარე წლის 31 მარტისათვის ფიზიკურ პირებზე გაცემული სესხების ნაშთებზე ლარიზაციამ 75.2 პროცენტი, ხოლო იურიდიულ პირებზე გაცემული სესხების ნაშთებზე 35.9 პროცენტი შეადგინა.

რაც შეეხება სესხების ლარიზაციას უზრუნველყოფის მიხედვით, სამომხმარებლო სესხების ლარიზაცია მნიშვნელოვნად აღემატება უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების ლარიზაციას. სამომხმარებლო სესხების ლარიზაცია 2025 წლის პირველი კვარტლის განმავლობაში 91 პროცენტის ირგვლის მერყეობდა და 31 მარტის მდგომარეობით 90.7 პროცენტი შეადგენა. რაც შეეხება იპოთეკური სესხების ლარიზაციას, ის ამავე პერიოდში 49.3 პროცენტს გაუტოლდა.

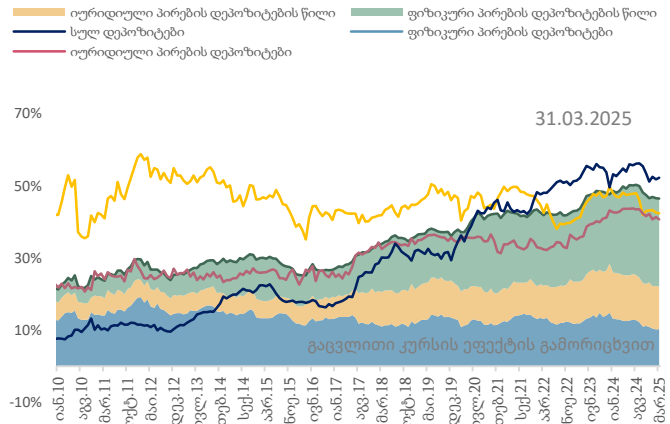
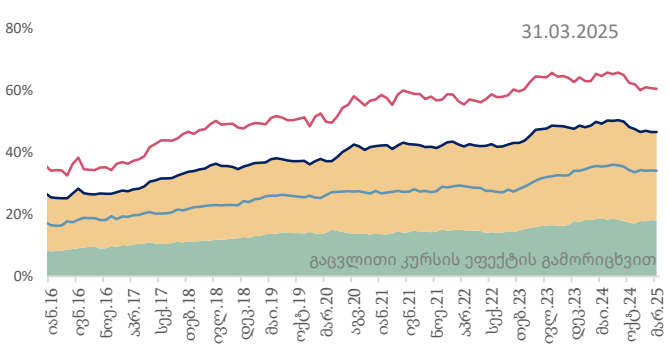
დეპოზიტების ლარიზაცია ჩამოუვარდება სესხების ლარიზაციას. მთლიანი დეპოზიტების ლარიზაცია მიმდინარე წლის 31 მარტის მდგომარეობით 46.5 პროცენტი შეადგინა. დეპოზიტების ლარიზაციას მნიშვნელოვნად განაპირობებს იურიდიული პირების დეპოზიტების ლარიზაცია, რომელიც 2025 წლის 31 მარტს 60.4 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო ამავე პერიოდში ფიზიკური პირების დეპოზიტების ლარიზაცია 34.0 პროცენტს შეადგენს.

აღსანიშნავია, რომ დეპოზიტების ლარიზაციაში ძირითად კონტრიბუტორს კვლავ ვადიანი დეპოზიტების ლარიზაცია წარმოადგენს, რომლის მნიშვნელობაც 31 მარტის მდგომარეობით, 52.2 პროცენტს გაუტოლდა. ამავე პერიოდში მიმდინარე ანგარიშების ლარიზაცია 42.4 პროცენტს შეადგენს, ხოლო მოთხოვნამდე დეპოზიტების ლარიზაცია 40.7 პროცენტს გაუტოლდა.

დიაგრამა 39: სესხების ლარიზაცია

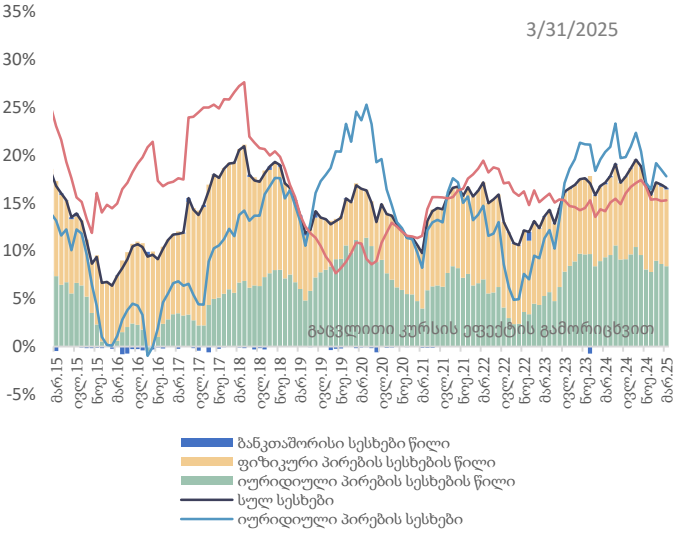

დიაგრამა 40: დეპოზიტების ლარიზაცია

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

დიაგრამა 41: სესხების წლიური ზრდა

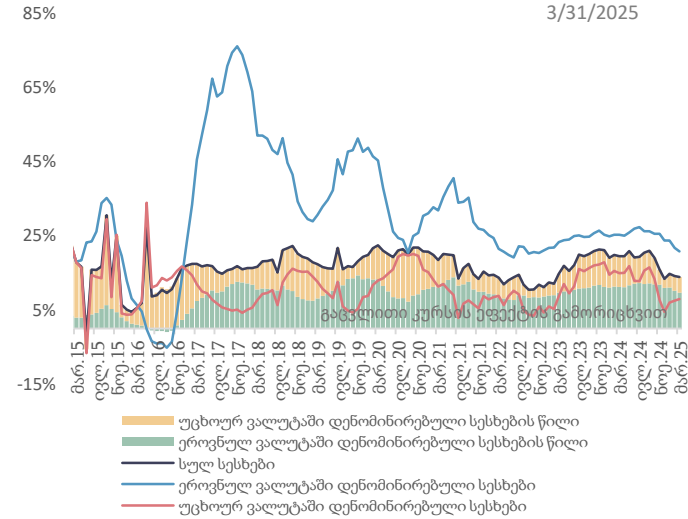
სესხების მიმოხილვა

2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით 2024 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით მთლიანი სესხები 16.6 პროცენტით გაიზარდა, რაც 0.7 პროცენტული პუნქტით დაბალია წინა კვარტალში დაფიქსირებულ მნიშვნელობაზე (კურსის ეფექტის გამორიცხვით). აგრეთვე მნიშვნელოვანი ზრდა შეინიშნება იურიდიული პირების სესხების წლიურ ზრდაშიც, რამაც განაპირობა მისი მნიშვნელობის 17.8 პროცენტამდე ზრდა. ამავე პერიოდში ფიზიკური პირების სესხების წლიური ზრდა 15.3 პროცენტს შეადგენს.

აღსანიშნავია, რომ ეროვნული ვალუტაში დენომინირებული სესხების ზრდა ბოლო პერიოდში მაღალ ტემპს ინარჩუნებს, რომლის მნიშვნელობაც 2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით 22.0 პროცენტს გაუტოლდა. აღნიშნული მაჩვენებელი 2.6 პროცენტული პუნქტით მაღალია 2024 წლის ანალოგიურ მნიშვნელობაზე. ამავე პერიოდში უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული სესხების ზრდამ 10.3 პროცენტი შეადგინა, რაც 2.0 პროცენტული პუნქტით აღემატება გასული კვარტალის მნიშვნელობას (კურსის ეფექტის გამორიცხვით).

2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების წლიურმა ზრდამ 13.9 პროცენტი შეადგინა. ამასთან აღსანიშნავია, რომ ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებულ იპოთეკურ სესხებში 20.7 პროცენტიანი ზრდა დაფიქსირდა, რაც 3.0 პროცენტული პუნქტით ჩამოუვარდება წინა კვარტალის ანალოგიურ მნიშვნელობას. ხოლო უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული იპოთეკური სესხების ზრდა 7.9 პროცენტს შეადგენს, რაც 3.4 პროცენტული პუნქტით მაღალია წინა კვარტალთან შედარებით.

დიაგრამა 42: უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილი სესხების წლიური ზრდა

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

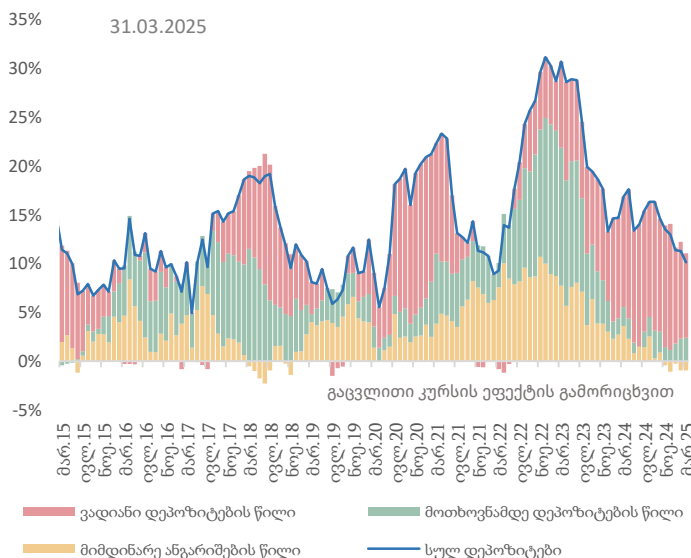
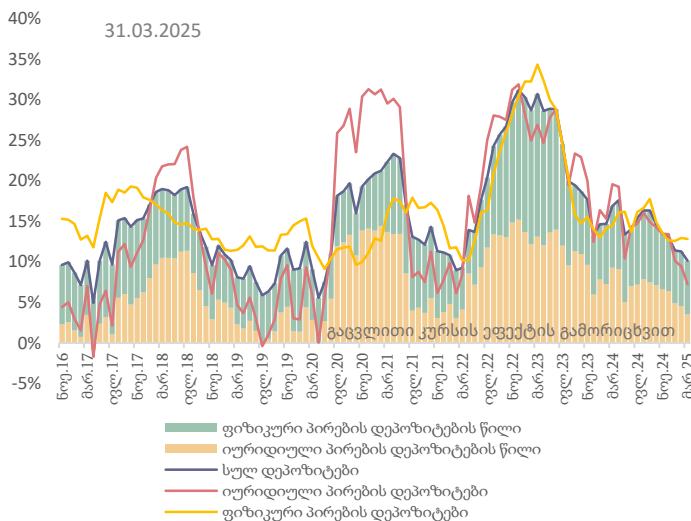
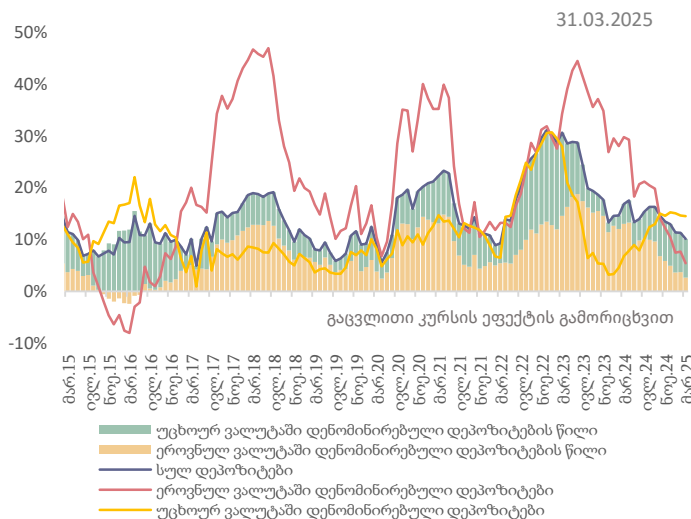
დეპოზიტების მიმოხილვა

2025 წლის 31 მარტის მთლიანი დეპოზიტების ზრდა, 2024 წლის შესაბამის პერიოდთან შედარებით, 10.1 პროცენტს შეადგენს, რაც 2.9 პროცენტული პუნქტით ჩამოუვარდება წინა კვარტლის ანალოგიურ მაჩვენებელს. ამის ძირითად მიზეზს წარმოადგენს ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული დეპოზიტების ზრდის ტემპის შედარებით დაბალი დონე. ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული დეპოზიტების წლიურმა ზრდამ 5.4 პროცენტი შეადგინა. ამავე პერიოდში კი უცხოური ვალუტით დენომინირებული დეპოზიტების წლიურმა ზრდამ 14.6 პროცენტი შეადგინა.

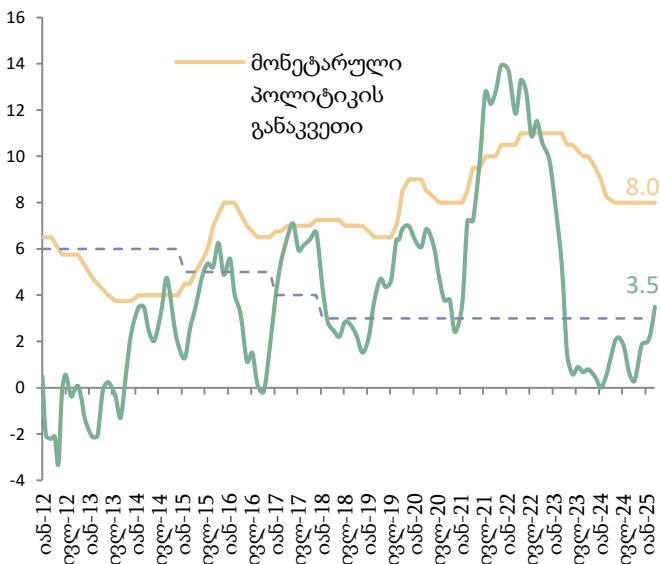
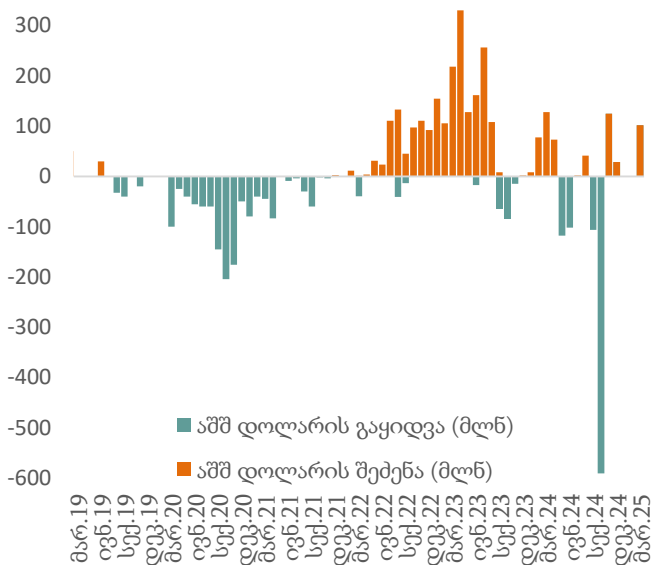
2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით, ფიზიკური პირების დეპოზიტების ზრდამ 12.8 პროცენტი შეადგინა, ხოლო იურიდიული პირების დეპოზიტების წლიურმა ზრდამ იმავე პერიოდში 7.3 პროცენტს გაუტოლდა.

რაც შეეხება დეპოზიტების ზრდას ტიპების მიხედვით, ყველაზე მაღალი ზრდით ხასიათდება ვადიანი დეპოზიტები. 2025 წლის 31 მარტისთვის, ვადიან დეპოზიტებში წლიური ზრდის ტემპმა შეადგინა 20.3 პროცენტი. რაც შეეხება მიმდინარე ანგარიშსა და მოთხოვნამდე დეპოზიტებს, მათმა წლიურმა ზრდამ, შესაბამისად, -3.4 (კლება) და 8.1 პროცენტი შეადგინა.

დიაგრამა 43: დეპოზიტების წლიური ზრდა

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

დიაგრამა 44: ინფლაცია და მონეტარული პოლიტიკის
განაკვეთიდიაგრამა 45: სებ-ის სავალუტო აუქციონზე აშშ
დოლარით ვაჭრობის დინამიკა, მლნ

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

მონეტარული პოლიტიკის განაკვეთი

საქართველოს ეროვნული ბანკის (სებ) მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა 2025 წლის პირველ კვარტალში ჩაატარა 2 სხდომა. სებ-ის მონეტარული პოლიტიკის კომიტეტმა 2025 წლის 29 იანვარსა და 12 მარტს რეფინანსირების განაკვეთი უცვლელი დატოვა 8 პროცენტთან ნიშნულზე.

სებ-ის მიხედვით, ინფლაცია სამიზნე მაჩვენებელზე (3 პროცენტი) დაბალია. ადგილობრივად წარმოებული საქონლისა და მომსახურების ინფლაცია, რაც გრძელვადიან ინფლაციურ მოლოდინებს კარგად ასახავს, მიზნობრივ დონესთან ახლოს არის. ინფლაციის ზომიერი ზრდა განპირობებულია როგორც საერთაშორისო ბაზრებზე საკვები ნედლეულის მზარდი ფასების ადგილობრივ ბაზარზე გადმოცემით, ასევე - ელექტროენერგიის ტარიფების საბაზო ეფექტის ამოწურვით. სებ-ის ცენტრალური სცენარის მიხედვით, მიმდინარე წლის პირველ ნახევარში ინფლაცია მიზნობრივთან ახლოს იქნება, შემდგომ კი დროებით გადააჭარბებს მიზნობრივ მაჩვენებელს და საშუალოვადიან პერიოდში დასტაბილურდება 3%-ის გარშემო. სებ-ის შეფასებით, ეკონომიკის წარმოების მაღალი პოტენციალი გარკვეულწილად ანეიტრალებს ძლიერი მოთხოვნის მხრიდან ფასებზე ზეწოლას.

საქართველოში ინფლაციამ პიკური პერიოდი უკვე გაიარა, შემცირდა და რამდენიმე თვის განმავლობაში სამიზნე მაჩვენებელს (3%) ჩამოცდა კიდევ. მიმდინარე წლის მარტში ინფლაციამ 3.5 პროცენტი შეადგინა. ასევე ხაზგასასმელია, რომ 2025 წლის პირველ კვარტალში საშუალო ინფლაცია 2.6%-ია. მოსალოდნელია, რომ საქართველოს ეროვნული ბანკი ნელი ტემპით მოახდენს მონეტარული პოლიტიკის მეტად შერბილებას ინფლაციური რისკების გათვალისწინებით.

2025 წლის პირველ კვარტალში ეროვნულმა ბანკმა სავალუტო აუქციონების საშუალებით განახორციელა სავალუტო ინტერვენციები და შეიძინა 102 მლნ აშშ დოლარი მარტში.

საპროცენტო განაკვეთები

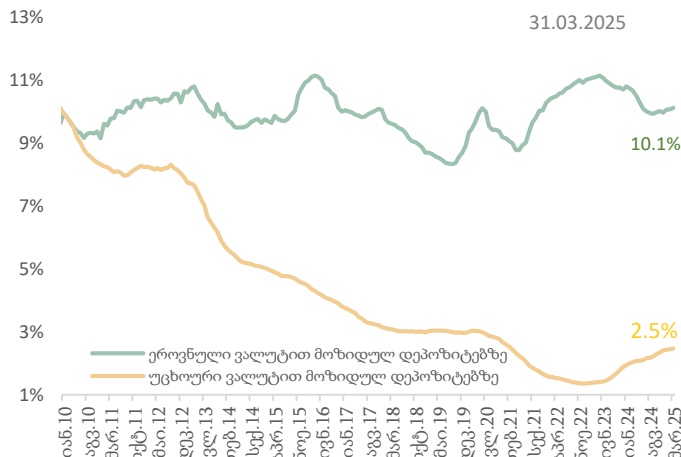
2025 წლის 31 მარტისათვის, უცხოური ვალუტით განთავსებულ დეპოზიტებზე საპროცენტო განაკვეთმა 2.5 პროცენტი შეადგინა, ხოლო ეროვნული ვალუტით 10.1 პროცენტს უტოლდება.

2025 წლის 31 მარტის მდგომარეობით, იურიდიული პირების მიერ ეროვნულ ვალუტაში განთავსებულ დეპოზიტებზე საშუალო შეწონილი საპროცენტო განაკვეთი 10.5 პროცენტს გაუტოლდა, ხოლო უცხოური ვალუტით - 3.2 პროცენტს. ამავე პერიოდში ფიზიკური პირების დეპოზიტებზე საშუალო წლიური საპროცენტო განაკვეთები უცხოური ვალუტით განთავსებულ დეპოზიტებზე 2.5 პროცენტს, ხოლო ეროვნული ვალუტით - 10.1 პროცენტს შეადგენს.

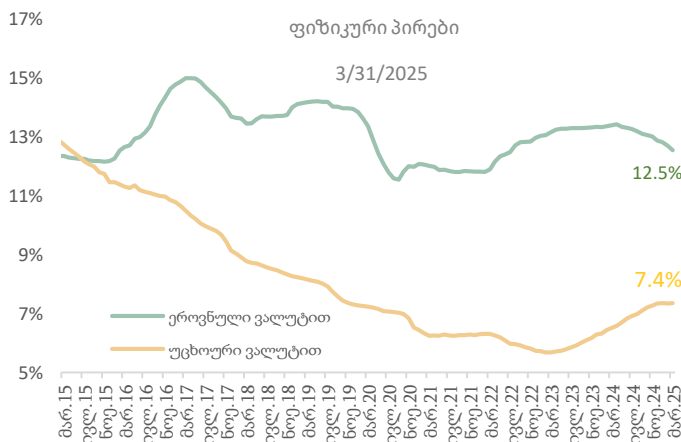
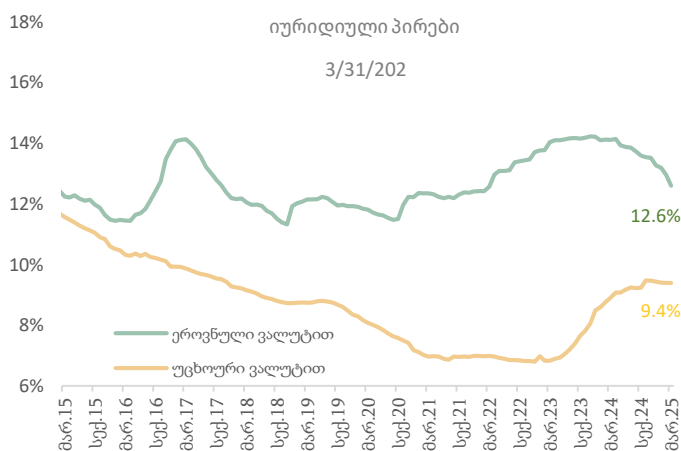
2025 წლის 31 მარტის საშუალო წლიური შეწონილი საპროცენტი განაკვეთი მოკლევადიან სამომხმარებლო სესხებზე 12.3 პროცენტს გაუტოლდა (ეროვნული ვალუტით - 15.5 პროცენტი, ხოლო უცხოური ვალუტით - 6.5 პროცენტი). გრძელვადიან სამომხმარებლო სესხებზე საშუალო შეწონილ საპროცენტო განაკვეთს მნიშვნელოვანწილად ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებული სესხები განსაზღვრავს. მისი სიდიდე ზემოთ აღნიშნულ პერიოდში 16.0% იყო.

იურიდიულ პირებზე გაცემულ ეროვნულ ვალუტაში დენომინირებულ იპოთეკურ სესხებზე საპროცენტო განაკვეთი 2025 წლის 31 მარტს 12.6 პროცენტს შეადგენდა, ხოლო უცხოური ვალუტით - 9.3 პროცენტს. ამავე პერიოდში ფიზიკურ პირებზე ეროვნულ ვალუტაში გაცემულ სესხებზე საპროცენტო განაკვეთმა 12.5 პროცენტი შეადგინა, ხოლო უცხოურ ვალუტაში კი - 7.7 პროცენტი.

დიაგრამა 46: საპროცენტო განაკვეთები დეპოზიტების ნაშთებზე

დიაგრამა 47: საპროცენტო განაკვეთები გაცემულ, უძრავი ქონებით უზრუნველყოფილ სესხებზე

წყარო: საქართველოს ეროვნული ბანკი

საინფორმაციო ფურცელი

პუბლიკაცია მომზადებულია საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს მაკროეკონომიკური ანალიზისა და ფისკალური პოლიტიკის დაგეგმვის დეპარტამენტის მიერ. პუბლიკაციაში მოცემული ინფორმაცია და აზრები წარმოადგენს ავტორების - მაკროეკონომიკური ანალიზისა და ფისკალური პოლიტიკის დაგეგმვის დეპარტამენტის ეკონომიკური გუნდის აზრებს და არ წარმოადგენს საქართველოს ფინანსთა სამინისტროს ოფიციალურ პოზიციას. პუბლიკაციაში მოყვანილი ანალიტიკური ინფორმაცია ემსახურება საინფორმაციო მიზნებს და მოპოვებულია საჯარო წყაროებიდან. ანგარიშში მოცემული პროგნოზები და გაანგარიშებები არ უნდა იყოს მიღებული, როგორც დაპირება, მინიშნება და გარანტია.

